

Esa Hukkanen

Sitoutumattomuus suomalaisessa golfissa

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Tradenomi
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu 2011

Tekijä Otsikko	Esa Hukkanen Sitoutumattomuus suomalaisessa golfissa
Sivumäärä Aika	39 sivua + 0 liitettä Toukokuu 2011
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalouden koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Esimiestyö ja työyhteisön kehittäminen
Ohjaaja(t)	Lehtori Antti Hovi
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia sitoutumattoman pelaamisen yleistymisen vaikutusta suomalaiseen golfliiketoimintaan ja -kulttuuriin. Sitoutumattomalla pelaamisella tarkoitetaan pelaamista ilman osakkeen tai pelioikeuden omistamista millään golfkentällä.</p> <p>Työtä tehtäessä perehdyttiin suomalaiseen golfmediaan sekä aiheeseen liittyviin tutkimuksiin, keskusteluihin ja muualla mediassa julkaistuihin kirjoituksiin aihepiiristä. Lisäksi työtä varten on haastateltu golfkenttien toimitusjohtajia.</p> <p>Golfin nykytilannetta pohditaan niin suomalaisesta kuin pohjoismaisesta näkökulmasta sekä siinä käsitellään mahdollisuuksia laajentaa golfliiketoimintaa yksityiseltä sektorilta myös kunnalliselle. Yksityisten golfkenttien rinnalle on jo lähitulevaisuudessa mahdollisesti syntymässä golfkenttiä, joiden rahoitus ei ole välttämättä lainkaan osakkeista maksettavien yhtiövastikkeiden varassa.</p> <p>Suomalainen golfliiketoiminta on ainutlaatuista maailmassa eikä sitä näin ollen voi suoraan verrata minkään muun maan toimintaan. Suomalaiset golfkentät ovat yksityisomistuksessa, mistä johtuen ne voivat itsenäisesti hinnoitella ja määritellä tarjoamansa tuotteen ja palvelun. Sitoutumattoman pelaamisen yleistyessä suomalaiset golfkentät profiloitunevat selkeästi omia osakkaita tukeviksi ja vieraspelaamiseen keskittyviksi.</p>	
Avainsanat	golf, golfliitto, sitoutuneisuus, sitoutumattomuus, osakeyhtiö, yksityinen, kunnallinen

Author Title	Esa Hukkanen Playing Without a Golf Share in Finland
Number of Pages Date	39 pages + 0 appendices April 2011
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Business Economics
Specialisation option	Leadership and Wellbeing of Working Community
Instructor	Antti Hovi, Senior Lecturer
<p>The thesis explains the effect of the growing popularity of playing without a golf share in Finland in the Finnish golf business and culture. Playing without a golf share means playing without owning a golf share on any Finnish golf course or holding the right to use someone else's golf share for playing golf. The Finnish golf media and reports on the subject as well as conversations and writings published elsewhere in the media were utilized in making this thesis. Some CEOs of Finnish golf courses were also interviewed for the thesis.</p> <p>The current nature of golf is examined from both a Finnish and Nordic point of view. This thesis also explores opportunities to broaden the golf business from the private sector to the municipal level. Already in the near future some public golf courses could be built beside private clubs. The funding of such public courses would not necessarily be at the expense of the maintenance charges paid by the private share holders.</p> <p>The Finnish golf business is unique and hence, cannot be directly compared to the golf business in any other country. The Finnish golf courses are privately owned and that is why they are able to set the price to and define the product and service they offer. As playing without a golf share gets more and more popular the Finnish golf courses will probably profile themselves more distinctively than before to better focus on either taking care of the shareholders or providing opportunities for everyone to play there.</p>	
Keywords	golf, share, shareholder, limited company, private, public

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn tarkoitus ja merkitys	1
1.2	Työssä käytettävä sanasto	2
1.3	Golfin historiaa	3
2	Golfharrastuksen kehitys	4
2.1	Golfkentän tarkoitus	4
2.2	Sitoutumaton pelaaminen ratkaisusta ongelmaksi	6
2.2.1	Sitoutumattomuus ratkaisuna	6
2.2.2	Sitoutumattomuus ongelmana	7
2.3	Mahdollisuus sitoutumattomalle pelaamiselle	8
2.3.1	Kertapelioikeuskauppa	8
2.3.2	Vuokrapelaaminen	10
2.3.3	Uuden golfsukupolven sitoutumattomuus	11
2.3.4	Turvallisuus	12
2.4	Osakkaille suunnatut edut	13
2.4.1	Golfosakkeen arvostaminen	13
2.4.2	Vieraspelaaminen osana sitoutuneisuutta	14
2.5	Sitoutumattomasta pelaamisesta käytävä keskustelu	14
3	Golfkentät osana yhteiskuntaa	16
3.1	Golf Pohjoismaissa	16
3.2	Kunnallinen golfrakentaminen Suomessa	18
3.3	Kunnat ja kaupungit kenttien tukena	20
3.4	Tuoreet rakennushankkeet Suomessa	22
4	Tulevaisuudennäkymät	23
4.1	Jäsenyys ja green card	23
4.2	Hill Side Golf & Country Club	25
4.3	Sarfvik Golf	26
4.4	Vihti Golf	28

4.5	St. Laurence Golf	29
4.6	Green cardin myöntämiskäytännöistä	30
4.7	Muita ajatuksia	32
5	Loppusanat	32
	Lähteet	35

1 Johdanto

1.1 Työn tarkoitus ja merkitys

Opinnäytetyö tutkii suomalaisen golfliiketoiminnan ja -kulttuurin kehitystä ja muutoksia viimeisten vuosien aikana sekä lähitulevaisuudessa. Työssä verrataan myös muiden Pohjoismaiden golfin nykytilaa Suomeen. Golfin harrastamiseksi on tämän vuosituhannen puolella kehitetty perinteisen osakepelaamisen rinnalle edullisempia, avoimempia ja vapaampia keinoja, joiden myötä golfliiketoiminnan ylläpito on osin vaikeutunut. Golfosaketta ei enää arvosteta samoin kuin sitä ennen on arvostettu, vaikka osa osakkeenomistajapelaajista yhä tahtookin pitää osakkeestaan kiinni.

Tämä tutkimus on tehty syksyn 2010 ja kevään 2011 välillä, jolloin Suomen Golfliitto esitti ratkaisuja edullisemmän pelaamisen tuomiin ongelmiin, joita selitetään tarkemmin työssä. Työtä varten on haastateltu muutaman eteläsuomalaisen golfkentän toimitusjohtajaa, joiden näkemyksiä ja toimia työssä esitellään. Lisäksi työssä perehdytään eri golfvaikuttajien mediassa esittämiin ajatuksiin, mielipiteisiin sekä toimintamalleihin ja -ehdotuksiin.

Golfaavana tradenomiopiskelijana olen kiinnostunut aiheesta sen tuomien liiketoiminnallisten haasteiden vuoksi. Palveluntarjoajalle on suuri haaste selviytyä kamppailussa asiakkaista, jotka samaan aikaan haluavat niin ammattilaistason laatua kuin edullisia hintoja. Kentät joutuvat väkisin profiloimaan itsensä ja asiakkaansa, jotta tarjottava tuote olisi riittävän selkeä ja haluttava asiakkaille eli pelaajille. Työtä varten haastateltujen henkilöiden joukkoon kuuluu sekä vahvaa osakaskentän mainetta kantavan kentän toimitusjohtaja että jäsenmäärältään Suomen suurimpien kenttien joukkoon kuuluvan vieraspelaamiseen painottavan kentän toimitusjohtaja.

Työn tarkoituksena on selittää golfalan toimintaa ja niin sanotun sitoutumattoman pelaamisen syntymistä sekä siitä aiheutuneita hyötyjä ja haittoja. Työssä käsitellään myös golfin merkitystä kunnille ja sitä, miten kunnat voisivat esimerkiksi golfia tukemalla edistää asukkaidensa hyvinvointia. Golfilla on edelleen elitistinen maine, josta sitoutumattoman pelaamisen yleistyessä ollaan hiljalleen pääsemässä eroon. Golfliiton tuoreet

rajoitukset ja suositukset kuitenkin vievät joidenkin mielestä suomalaista golfia takaisin lähemmäs sille ominaista elitististä mainetta, mikä ei kaikkien mielestä ole huono asia.

Aiheesta ei ole juuri tehty tutkimuksia lukuun ottamatta Suomen Golfliiton asettaman työryhmän kesällä 2010 tekemää Sitoutumattomat pelaajat -tutkimusta. Sitoutumattoman pelaamisen vaikutuksia on kuitenkin käsitelty laajasti niin golf- kuin muussakin mediassa Helsingin Sanomia myöten. Keskustelua on käyty yhtä lailla internetin keskustelupalstoilla kuin golfklubien kahviloissa, terasseilla ja saunatiloissa. Tuleva kesä 2011 näyttää, ovatko talven keskustelut ja Golfliiton suositukset ja rajoitukset muuttaneet suomalaisen golfarin arkea merkittävästi.

1.2 Työssä käytettävä sanasto

Ilman osaketta pelaavista pelaajista käytetään yleisesti nimitystä sitoutumaton pelaaja, minkä moni kokee jostain syystä loukkaavaksi ja jopa syrjiväksi – ikään kuin osakkeenomistajat olisivat parempia ihmisiä kuin ilman osaketta pelaavat. Mielestäni kyseessä on kuitenkin vain kaksi eri tapaa mahdollistaa oma golfaaminen eikä kumpikaan niistä ole yksiselitteisesti toistaan parempi. Sen sijaan ilmiöstä aluksi käytetty termi ”halpapelaaaminen” kuulostaa alentavalta, koska sana ”halpa” koetaan helposti negatiiviseksi. ”Halpapelaaamisesta” lienee asiayhteydessä ensimmäisenä puhunut Suomen Golfliiton puheenjohtaja Antti Peltoniemi. Termin ”sitoutumaton pelaaminen” käyttöön siirryttiin Oulun liittokokouksessa maaliskuussa 2010 Golfliiton Mika Wikströmin ehdotuksesta. (Tyry & Grönqvist 2010, 28.)

Aloittaessani työtä, suunnittelin käyttäväni ilmiöstä termiä avoin pelaaminen, koska pidin sitä myönteisempänä ilman osaketta pelaavia kohtaan. Tutustuttuani aiheeseen tarkemmin, huomasin kuitenkin, että osakkeetta pelaaminen ei ole sen avoimempaa kuin pelioikeudella tai osakkeella pelaaminen. Sanan ”avoin” paikalla voisi kenties käyttää sanaa ”vapaa”, koska se on myönteisen kuuloinen synonyymi ”sitoutumattomalle”. Se kuitenkin tarkoittaisi, ettei sitoutunut pelaaminen voi olla vapaata, joten sekin vain vähentäisi yhdenvertaisuuden tunnetta kahden golfariryhmän välillä. Niinpä kirjoitan työssäni sitoutumattomista ja sitoutuneista pelaajista.

Työssä esiintyy myös paljon golfaiheisia termejä, jotka eivät välttämättä ole lukijalle entuudestaan tuttuja. En luettele mahdollisesti epäselviä termejä erikseen työn alussa tai lopussa, vaan pyrin esittämään ne tekstissä ymmärrettävästi. Lähtökohtana pidän kuitenkin sitä, että lukija tuntee golfalan termistöä jo valmiiksi vähintään jonkin verran.

1.3 Golfin historiaa

Golfpelissä tarkoituksena on lyödä paikoillaan maassa makaava pallo maassa olevaan reikään mahdollisimman vähin lyönnein. Jonkinlaisen golfin alkumuodon suosio oli jo vuonna 1457 niin suuri, että se kiellettiin Skotlannissa kuninkaallisella julistuksella jousiammuntaharjoittelujen häiriintymisen vuoksi. Tuolloin pelatussa pelissä maalitauluna käytettiin kirkon ovea, joten varsinaisesta golfista ei voida puhua. (Stirk 1999, 7–8.) Vuonna 1687 tiedetään edinburghilaisen lääketieteen opiskelijan Thomas Kincaidin pelanneen palloa maassa olevaan reikään, jolloin nykygolfin kaltaista peliä jo pelattiin Skotlannissa (Stirk 1999, 20; Macintyre 2007, 368).

Suomalaisista golfia lienee ensimmäisten joukossa pelannut marsalkka Mannerheim, joka kävi 1920-luvulla hoitamassa terveyttään muun muassa golfin merkeissä silloisessa Saksan Karlsbadissa. Mannerheimin jäämistöstä on löytynyt niin pelimaksutositteita ja hikkorivartisia golfmailoja kuin golfin oppikirjakin. Myös Helsingin Sanomien silloinen päätoimittaja ja myöhemmin ulkoministeriksi valittu Eljas Erkko pelasi samalla vuosikymmenellä golfia lukuisilla Englannin-vierailuillaan. 1930-luvulle tultaessa Helsingin silloinen kaupunginjohtaja Erik von Frenckell järjesti mahdollisuuden golfata Töölön pallokentällä. Alue oli golfareiden käytössä vain arkisin ja silloinkin se piti vapauttaa muuhun käyttöön kello neljään mennessä. (Tilander.)

Skotlannin ensimmäisen golfseuran The Honourable Company of Edinburgh Golfers ensimmäiset tunnetut pöytäkirjat ovat vuodelta 1744. Vaikka vanhimpienkin seurojen ensimmäiset pöytäkirjat ovat erinomaisessa kunnossa, ei niihin yleensä ole merkitty seurojen perustamispäivämääriä, joten vanhimmat seurat voivat olla vieläkin vanhempia. Mahdollista on myös, että kaikkein vanhimmat pöytäkirjat ovat kadonneet tai tuhoutuneet. (Stirk 1999, 39.) Suomen ensimmäinen golfseura Helsingin Golfklubi perustettiin lähes kaksi vuosisataa edinburghilaisseuran jälkeen vuonna 1932. Tosin Virolahdelta tiedetään raivatun pellolta tilaa pallon lyömistä varten jo vuonna 1902, jolloin

golfista innostunut Venäjän hallitsija Tsaari Nikolai II vieraili siellä kesälomallaan. Kyseessä oli kuitenkin vain satunnainen pelailu, eikä paikalle rakennettu silloin kenttää tai perustettu seuraa. (Tilander.)

Golf levisi Britannian ulkopuolelle 1800-luvulla ensin Brittein imperiumin alueelle. Jo vuodelta 1743 – vuosi ennen Britannian ensimmäisen seuran ensimmäisiä säilyneitä pöytäkirjoja – on kuitenkin todisteita Yhdysvaltoihin Etelä-Carolinan Charlestoniin Edinburghin alueella sijaitsevasta Leithistä tilatuista 96 golfmailasta ja 432 pallosta. 1700-luvulta on myös muita todisteita Skotlannista Yhdysvaltoihin tilatuista golfvälineistä. (Stirk 1999, 169.) Merkkejä golfin saapumisesta britannialaissotilaiden mukana Intiaan on vuodelta 1830, jolloin lehdessä olleessa ilmoituksessa oli mukana lista silloisista 29 golfseuran jäsenestä. Näistä monen nimessä oli viitteitä Skotlantiin ja valtaosalla oli sotilasarvo. (Stirk 1999, 173–174.)

Britannian ulkopuoliseen Eurooppaan golf levisi ensimmäisenä varakkaiden britannialaisten etsiessä talviaikaan golfaamiseen paremmin sopivaa ilmastoja Ranskasta. Ranskan ensimmäinen golfklubi Pau Golf Club perustettiin Pyreneiden vuorten läheisyyteen 1856. Viinikauppias Pall Mallista huomasi kuitenkin 1900-luvun alussa tutkittuaan liikkeensä 1700-luvun tilikirjoja, että Ranskan Bordeaux'ssa toimineelle edustajalle vuonna 1767 lähetetyssä laskussa oli maininta sinne tilatuista golfpalloista ja -mailoista. Golfia siis ilmeisesti pelattiin Ranskassa jo silloin varsinaisten seurojen puutteesta huolimatta. Golf levisi 1800-luvulla lukuisiin Keski-Euroopan ja Välimeren alueen maihin. Tanskan Kööpenhaminaan vuonna 1898 perustettu golfklubi lienee Pohjoismaiden ensimmäinen. (Stirk 1999, 180–187.)

2 Golfharrastuksen kehitys

2.1 Golfkentän tarkoitus

Golf on harrastuksena ja liikuntamuotona varsin poikkeuksellinen suomalaisten harrastusten joukossa. Jää- ja uimahalleista, yleisurheilukentistä sekä lenkkeilyreiteistä poiketen golfkenttiä ei rakenneta yhteiskunnan varoin, vaan golfkentät ovat tavallisesti osakepohjaisia golfkenttäyhtiöitä – siis yksityisin varoin rakennettuja. Pelaajat ovat omin varoin rakennuttaneet omaa pelaamistaan varten pelialustan, jolle he maksua vastaan

ovat päästäneet pelaamaan myös muiden kenttien osakkaita eli omistajia. Kaikkea kentän omien osakkaiden pelaamisen lisäksi tapahtuvaa toimintaa voidaan pitää kenttäyhdistöille toisarvoisena toimintana, sillä alkuperäinen tarkoitus on ollut yksinkertaisesti rakentaa golfkenttä, jolle pääsee itse halutessaan pelaamaan ja jonka vuosittaiset hoitokustannukset maksetaan itse. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 4.)

Kun Suomeen alkoi syntyä useampia golfkenttiä, tarvittiin valtakunnallinen järjestö pitämään huolta golfareiden oikeuksista ja etuoikeuksista pelata myös vieraskentillä. Vuonna 1957 perustetun Suomen Golfliitto ry:n tehtävänä suomalaisten golfseurojen keskusjärjestönä onkin pitää rekisteriä jokaisen liiton alaisen 128 golfseuran noin 140 000 jäsenestä eli pelaajasta. (Liitto. 2010.) Perinteisesti osakepohjaisen kentän (Oy) rinnalle on perustettu seuratoimintaa ylläpitämään rekisteröity yhdistys (ry), jonka jäseneksi kentän osakkaat ovat pystyneet liittymään. Todisteeksi jäsenyydestä osakkaalle on luovutettu seuran jäsen- eli tasoituskortti, jonka avulla pelaaja on kyennyt osoittamaan, että hän on maksanut oman osansa jonkin suomalaisen golfkentän hoitokustannuksista kyseisenä vuonna. Näin hänet on hyväksytty pelaamaan myös toisten omistamille kentille. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 5.)

Jäsenyys jossain suomalaisessa golfseurassa ei ole enää moneen vuoteen tarkoittanut pelaajan olevan osakas ja täten kentänhoidon vuosikustannuksia maksava omistaja. 1990-luvulta lähtien jotkin seuramat ovat päästäneet jäsenikseen myös "ulkopuolisia" pelaajia, jotka eivät ole osakkaita millään suomalaisella kentällä. Aluksi nämä kauko- tai etäjäseniksi kutsutut pelaajat maksoivat nimellisen pelikausimaksun, jonka arvo jäi huomattavasti varsinkin eteläsuomalaisten kenttien hoitovastike- ja pelikausimaksujen alapuolelle. Myöhemmin tätäkään maksua ei vaadittu, jolloin pelaaja selvisi pelkällä seuran jäsenmaksulla. Kaukojäseniä kohdeltiin luonnollisesti perinteisten osakkaiden tavoin yhdenvertaisina pelaajina, sillä heitä ei voitu erottaa "oikeista" pelaajista – eikä se olisi ollut millään tavalla mielekästäkään. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 5–6.)

2.2 Sitoutumaton pelaaminen ratkaisusta ongelmaksi

2.2.1 Sitoutumattomuus ratkaisuna

Yhä useammat seurat alkoivat 2000-luvulla avata oviaan oman osakeyhtiön ulkopuolisille pelaajille. Viimeistään Suomen Golfliiton kevään 2006 Vaasan liittokokouksessa antama suositus osakepohjaisten kenttien seurojen jäsenyyden vapauttamisesta antoi pelaajille mahdollisuuden valita itselleen mieluisimman kentän lukuisista vaihtoehdoista. Liiton suositusta edelsi vakavampikin seikka: verottaja oli joitain vuosia aiemmin aloittanut golfyhteisöjen taloutta koskevat tutkimuksensa. Verottajan tulkinnan mukaan seurat, joiden jäseneksi pääsee vain tietyn osakeyhtiön osakkaat, eivät voi olla yleishyödyllisiä yhteisöjä. Näin seurat olisivatkin olleet arvonlisäverovelvollisia. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 6.)

Tuloverolain mukaisesti yleishyödyllisen yhteisön tulisi toimia ”yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä” eikä sen toiminta saa kohdistua vain ”rajoitettuihin henkilöpiireihin”. Lisäksi yleishyödyllinen yhteisö ei saa tuottaa ”toiminnallaan siihen osallisille taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä”. (Tuloverolaki 1992, 3 luku 22 §.) Yleishyödyllisten yhtiöiden ja säätiöiden verotusohjeen mukaan kaikkien näiden edellytysten tulee täytyä samanaikaisesti (Verotusohje yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille 2007, 3). Golfseurojen toiminta ei täyttänyt yleishyödylliselle yhdistykselle asetettuja vaatimuksia, sillä niihin hyväksyttiin jäseniä vain rajoitetusta henkilöpiiristä – tietyn golfkenttäyhtiön osakkaista. Seurat muuttivat jäsenvaatimuksiaan ja säilyttivät verohelpotuksensa. Samalla Suomen Golfliittokin pelastui arvonlisäverovelvollisuudelta (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 6).

Seurajäsenyyden tultua mahdolliseksi kenelle tahansa pelaajalle, joka on suorittanut green cardin eli osoituksen riittävästä pelitaidosta ja joka maksaa seuran jäsen- ja liittymismaksun, suomalaisten golfseurojen jäsenmäärät ovat kasvaneet kaikkiaan 25 000 pelaajalla – siis yli viidenneksellä (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 6). Suurin osa näistä uusista pelaajista on sitoutumattomia ja ilmeisesti kotoisin pääkaupunkiseudulta, sillä suurimmaksi seuraksi on nopeasti viime vuosina kasvanut Vihti Golf (7 340 jäsen-

tä), joka tarjoaa lanseeraamaansa ”lähijäsennyttä” ilman liittymismaksua (Tyry 2010b, 10; Liity jäseneksi. 2010; Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 6).

Suomen golfseuroista Vihti Golfin lisäksi myös muutama muu tulkitse tilannetta oikein ja sai markkinoitua itseään kannattavana jäsen seurana. Hattula Golf (3 805 jäsentä), Revontuli Golf (3 785) sekä Eerikkala Golf (3 397) kasvoivat Suomen suurimpien seurojen joukkoon, mikä on perinteisen golfarin näkökulmasta merkittävää: Hattula Golf sijaitsee Hämeenlinnan pohjoispuolella, Revontuli Golf Hankasalmella Jyväskylän lähellä ja Eerikkala Golf Tervon kunnassa Kuopion korkeudella (Kenttäopas & kisakalenteri 2010. 2010, 75, 96 & 208; Tyry 2010b, 10). Näitä alueita ei voida pitää erityisinä golfkeskityminä, vaikka Hämeenlinnan seutua leikkisästi kutsutaankin ”Tiilaaksoksi” sen monien golfkenttien vuoksi. Onkin oletettavaa, etteivät näiden seurojen kaikki jäsenet välttämättä koskaan edes pelaa ”kotikentällään”, vaan kiertävät eri kenttiä maksaen kierroskohtaisia maksuja (Tyry & Grönqvist 2010, 28; Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 6).

2.2.2 Sitoutumattomuus ongelmana

Sitoutumaton pelaaminen on alkanut tarkoittaa golfin pelaamista halvimmalla mahdollisella tavalla ilman sitoutumista minkään kentän toimintaan tai kentänhoidon vuosimaksujen eli kentän toiminnan ylläpidon maksamiseen. Sitoutumaton pelaaja pelaa suurimman osan tai jopa kaikki kierroksensa varsinaisen kotikenttensä ulkopuolella. Kentät tarjoavat vieraspelaajille mahdollisuuden pelata kierroksen green fee -kertamaksulla, joka vaihtelee kentän mukaan noin 30 ja 100 euron välillä. Tämä on kuitenkin monelle liikaa, joten on kehittynyt keinoja päästä pelaamaan huomattavasti edullisemmin. Sitoutumattomat pelaajat pystyvät parhaimmillaan pelaamaan kierroksensa vieraskentillä jopa edullisemmin kuin kentän osakkaat itse. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 8.)

Pelaaminen jotenkin muuten kuin pelikausi- tai green fee -maksuja maksaen vahingoittaa golfyhtiön taloutta. Esimerkiksi sipoolaisen Golf Talma Oy:n liikevaihdosta keskimäärin lähes viidennes on muodostunut green fee -maksuista vuosina 2005–2009. Vastikemaksujen osuus liikevaihdosta samana ajankohtana on ollut yli puolet. Golf Talmassa liikevoittoa kaudelle 2010 budjetoitiin noin 167 000 euroa. Green fee -tulojen osuus harjoituskenttä mukaan luettuna on 430 000 euroa, joten green fee -tulojen väheneminen tietäisi merkittäviä liiketaloudellisia ongelmia. Vuoden 2010 budjetissa hoitovas-

tikkeista saatavien tulojen osuus on 818 000 euroa, joten varsinaisesta pelaamisesta saatavista tuloista yli kolmannes tulee vieraspelaajilta. (Budjetti. 2010.)

Yksi tapa pelata edullisesti on ostaa pelilippuja halutun kentän osakkailta. Osakas voi joillain kentillä valita kauden alussa, pelaako hän oman osakkeensa pelioikeudella itse koko kauden vai muuttaako hän pelioikeutensa pelilipuiksi, joita voi käyttää itse tai myydä eteenpäin. Yhdellä pelilipulla saa pelata yhden kierroksen. Pelilippukauppa on käynyt vilkkaana, sillä lippuja myydään jopa kenttien omia kierrosmaksuja edullisemmin. Joillain kentillä on siirrytty pelilipuista käytäntöön, jossa lippujen sijaan käytetään korttia, jota saa käyttää muutama osakkaan nimeämä henkilö, esimerkiksi osakas itse sekä tämän puoliso tai ystävä. Pelikortilla ja -lipuilla pelaamisessa etuna on, että samalla osakkeella voi pelata useampikin henkilö. Toisaalta lippujen tai korttiin merkittyjen pelikertojen määrä on yleensä rajattu, joten paljon pelaavan ei kannata muuttaa pelioikeuttaan pelilipuiksi tai -kortiksi. Lisäksi jotkin yritykset ovat alkaneet käydä kauppaa niin sanotuilla yritysosakkeilla.

2.3 Mahdollisuus sitoutumattomalle pelaamiselle

2.3.1 Kertapelioikeuskauppa

Helipotusta kertamaksun maksaville pelaajille tarjosi ensimmäisten joukossa vuonna 2004 perustettu Supergolf Oy (Mikä on Supergolf? 2010). Supergolfin toiminta perustuu golfkenttäyhtiöiden myymiin niin sanottuihin yritysosakkeisiin, jotka normaalin yhden *nimety*n pelioikeuden sisältävästä henkilöosakkeesta poiketen sisältävät yleensä kolme *nimeämätöntä* pelioikeutta. Henkilöosakkeen nimetty pelioikeus tarkoittaa yhden pelaajan oikeutta pelata kauden ajan maksamalla pelaamisesta pelkästään pelikausimaksun eli osakkeen yhtiövastikkeen. Yrityspelioikeuden nimeämättömille pelioikeuksille ei tarvitse nimetä kausikohtaisia käyttäjiä, vaan käyttäjät voidaan määritellä esimerkiksi kierros- tai päiväkohtaisesti. Yritysosakkeesta maksetaan vuosittain henkilöosaketta suurempi vastikemaksu. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 6.) Yritysosakkeen käyttäjä ei maksa yksittäisestä kierroksesta kentälle yleensä mitään, vaan sen kulut muodostuvat osakkeen ostohinnasta ja vuosittaisesta vastikkeesta.

Yritysosakkeiden alkuperäinen tarkoitus oli tarjota omistajalleen mahdollisuuden tuoda yhteistyökumppaneitaan, asiakkaitaan tai työntekijöitään pelaamaan. Supergolf huomasi tässä mahdollisuuden tarjota yritysosakkeen pelioikeuksia ulkopuolisille: se osti useilta kentiltä yritysosakkeita, joiden päiväkohtaisia pelioikeuksia se alkoi vuokrata eteenpäin kenttien omia green fee -maksuja halvemmallalla. Tällä tavoin Supergolf tekee paljonkin pelaavalle mahdolliseksi pelata edullisesti usealla eri kentällä. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 6–7.) Kaukojäsenyyskulttuuri on tehnyt golfin aloittamisesta helpompaa ja edullisempää. Supergolf on helpottanut varsinkin uusien pelaajien pelaamista antamalla näille mahdollisuuden pelata haluamallaan kentällä suhteellisen edullisesti. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 8.)

Pelaajan ostaessa Supergolfista kaudella 2010 kymmenen päiväkohtaisen pelioikeuden paketin tuli yhden kierroksen keskimääräiseksi hinnaksi 31,50 euroa, joka on yleensä edullisempi kuin kenttien itse tarjoamat useimmiten kierroskohtaiset green fee -hinnat. Ostamallaan paketilla pelaaja saa vapaasti pelata kymmenillä eri kentillä Suomessa, Ruotsissa ja Baltian maissa. (Supergolfin edulliset pelioikeuspaketit kaudelle 2010. 2010.) Jo muutama kymmenen pelioikeuden pakettiosasto korvaa Supergolfille yritysosakkeiden vastikemaksuista tulevat kulut kenttää kohden. Liiketoiminta on siis kannattavaa sekä pelioikeuksien myyjälle että niiden ostajalle – todellinen ”win-win” -tilanne siis. Ikävä kyllä taustalta löytyy häviäjänkin: palvelun varsinainen tarjoaja eli golfkenttä. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 7.)

Helsingin Paloheinässä toimiva yhdeksänreikäinen Paloheinä Golf Oy ja sen seura Helsinki City Golf ry (HCG) toimivat samaan tapaan kuin Supergolf. Kaudella 2010 pelioikeuden Paloheinä Golfiin sisältävä 675 euron jäsenmaksu oikeutti HCG:n jäsenet käyttämään yhtiön omistamia yrityspelioikeuksia kuudella muulla kentällä, kuten Espoon Ringside Golfissa (pelioikeuden hinta 650 euroa) ja vihtiläisessä Hill Side Golf & Country Clubissa (vuokrapelioikeuden hinta 850 euroa) (Hinnasto 2010. 2010; Hinnasto. 2010). Maksamalla HCG:n jäsenmaksun pelaaja sai siis lähes rajattomat, kenttien omia osakkaita vastaavat oikeudet pelata kaiken kaikkiaan kuudella vieraskentällä, joista jokaisella pelikausimaksu oli suurempi tai lähes yhtä suuri kuin HCG:n vuotuinen pelioikeuden sisältävä jäsenmaksu. (Jäsenmaksut 2010 [sisältää pelioikeudet]. 2010.)

Yritysosakkeiden pelioikeuksien käyttöä ei varmasti monessakaan kenttäyhtiössä ole laskettu niin laajaksi kuin Supergolfin ja Helsinki City Golfin kaltaiset yritykset ovat sen kasvattaneet. Nimeämättömillä pelioikeuksilla lienee oletettu pelattavan silloin tällöin, kenties muutamia kertoja viikossa, mutta tuskin sentään useita kierroksia päivässä, kuten aktiivisimmillaan pelataan. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 7.) Kenttäyhtiöt saavat suoranaisia tuloja nimeämättömillä pelioikeuksilla kauppa käyviltä yrityksiltä vain yritysosakkeen vuosivastikkeen verran, mikä ei yksinään riitä korvaamaan yritysosakkeiden liiallisesta käytöstä aiheutuvaa kentän kulumista (Kiviniemi 2010).

2.3.2 Vuokrapelaaminen

Vuokrapelaamisella tarkoitetaan pelaamista yhtiön varsinaiselta osakkaalta tai suoraan yhtiöltä vuokratun osakkeen pelioikeudella. Osakkeenomistaja ei siis itse pelaa omistamallaan osakkeella, vaan sen käyttäjäksi nimetään joku toinen, joka maksaa osakkeenomistajalle osakkeen käytöstä. Pelioikeuksia vuokraavat pois usein sellaiset henkilöt, jotka eivät itse kauden aikana pysty pelaamaan tarpeeksi paljon kattaakseen yhtiövastikkeen maksamisesta aiheutuvat kulut. Joillain kentillä vuokrapelaajien käytössä on jopa yli puolet kaikista pelioikeuksista. Vuokratusta pelioikeudesta on maksettu asianmukainen vastike- tai pelikausimaksu, kuten osakkeesta, jolla omistaja itse pelaa. Siten vuokrapelaajaa voidaan pitää sitoutuneena – ainakin yhden kauden ajan kerrallaan. Lisäksi vuokrapelaaja liittyy usein jäseneksi vuokrakenttensä seuraan ja saattaa olla aktiivisempi seuratoiminnassa kuin moni varsinainen osakas. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 10.)

Vuokrapelaaminen voi aiheutua ongelmaksi joillain kentillä, vaikka se ei varsinaisesti sitoutumatonta olekaan. Jos vuokrapelioikeuksia on markkinoilla tarjolla kysyntään nähden liikaa, laskee niiden hinta alle osakkeesta maksettavan vastikkeen. Tällöin osakas tekee vuokratessaan tappiota, mutta myös osakkeen omistamisesta tulee riskialttiimpaa, sillä omistamisen sijaan kuka tahansa voi vuokrata kausipelioikeuden vastikemaksua halvemmalla. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 10.) Esimerkiksi Hill Side Golfissa vuokrapelaamisesta aiheutuva osakkeen arvon lasku pyrittiin kaudella 2010 hoitamaan siten, että yhtiö lunasti itselleen vuokrattavaksi osakkeet, joiden pelioikeuksien käyttäjää ei ollut nimetty ajoissa. Näin yhtiö pystyi hallitsemaan vuokrapelioikeuksien hintaa ja pitämään ne korkeampina kuin osakkeesta maksettava vastike. Tästä ratkai-

susta hyötyi osakas itse pääsemällä eroon pelioikeudestaan, muut osakkaat osakkeen arvon pysyessä korkealla sekä yhtiö saadessaan lisätuloja pelioikeusvuokrista. (Kiviniemi 2010.)

2.3.3 Uuden golfsukupolven sitoutumattomuus

Golfaamisen 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolenvälin aikoihin tai sen jälkeen aloittaneet ovat tottuneet siihen, että pelaaminen voi olla hyvinkin edullista verrattuna golfin elitistisen maineen luomaan kuvaan. Myös tästä syystä golfin suosio on lähtenyt kasvuun. Uudella golfsukupolvella oleva kenties virheellinenkin käsitys siitä, että golfin harrastamisen tulisi olla edullista, ei ole pitkällä aikavälillä kovinkaan terveellinen. Keskustelu ”halpapelamisesta” on saanut monen uuden pelaajan hermostumaan oman edullisen harrastamisensa tulevaisuudesta, mikä on täysin luonnollista. On kuitenkin huomioitava, että jatkuessaan vuoden 2010 tavoin sitoutumaton pelaaminen johtaa joidenkin kenttien kuolemaan. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 8.)

Suomen ammattilaisgolfjärjestön PGA:n (Professional Golf Association) toiminnanjohtaja Teemu Laakso ihmettelee Kari Kallion artikkelissa, miksi suomalaisessa golfissa elää outo käsitys, jonka mukaan jokaisen kentän tulisi ylipäätään olla elinkelpoinen. Markkinatalouden ”luonnonlakien” mukaisesti tappiollisen toiminnan tulisi poistua markkinoilta. Laakson mielestä jokaisen kentän on itse pidettävä huoli itsestään sen sijaan, että Golfliiton pitäisi keksiä keinotekoisia rajoitteita. (Kallio 2010, 36–37.)

Sitoutumattoman pelaamisen yleistyminen on laskenut osakkeiden arvostusta, sillä osakkuuden ei nähdä tuovan mitään lisäarvoa pelaajalle verrattuna esimerkiksi siihen, että tämä käyttäisi yksinomaan Supergolfin palveluita. Vaikka golfseurojen jäsenmäärät ovat viime vuosina kasvaneet, on golfosakkeiden kysyntä ja hinnat laskeneet. On täysin ymmärrettävää, ettei uusi pelaaja halua sitoutua yhteen kenttään, jos hän edullisemmin pystyy pelaamaan jopa kymmenillä eri kentillä. Osakkuuden arvostuksen heikentymisestä johtuen moni osakkeen aiemmin ostanut ei pääse siitä enää eroon. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 8–9.)

Vaikka osake olisi ostettu vain omaa pelaamista varten, jolloin sen nykyisellä markkina-arvolla ei varsinaisesti ole mitään merkitystä, saattaa pelaajalla olla tarve sen myymi-

selle esimerkiksi muuton vuoksi. Tällöin osakas ei saa ostamastaan osakkeesta takaisin siitä maksamaansa summaa, tai edes osaa siitä, eikä ehkä pysty ostamaan uutta osaketta uuden kotipaikkakuntansa golfkentältä. Entisellä sitoutuneella pelaajalla ei välttämättä ole muita mahdollisuuksia kuin pelata sitoutumattomana. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 8–9.)

2.3.4 Turvallisuus

Yksi vähemmälle huomiolle jäänyt sitoutumattomaan pelaamiseen liittyvä tekijä on turvallisuuden mahdollinen heikentyminen. Sitoutumattomat pelaajat eivät voi helposti osallistua seuransa järjestämiin esimerkiksi golfetiketin ja turvallisuuden huomioimiseen liittyviin tilaisuuksiin, koska kotiseura saattaa sijaita satojenkin kilometrien päässä. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 10.) Jotkin kentät järjestävät esimerkiksi seuran kapteenin johdolla aloittelijoille tarkoitettuja tilaisuuksia, joissa käydään läpi tavallisimpia käyttäytymis- ja turvallisuussääntöjä. Pelaaja, joka on suorittanut green cardinsa ja pelaa ja asuu kaukana kotiseurastaan, ei välttämättä voi osallistua lähikentällä vastaavaan koulutukseen tai ei tiedä koulutuksen olemassaolosta, jolloin tärkeät opit voivat jäädä saamatta.

Green card -järjestelmä on alun perin kehitetty varmistamaan turvallisen pelaamisen. Se on ikään kuin golfin ajokortti, jonka haltija on osoittanut riittävät tiedot ja taidot kyetäkseen pelaamaan kentällä toisten ja oman turvallisuuden huomioiden. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 4.) Golfpallo voi olla hengenvaarallinen osuessaan ihmiseen. Esimerkiksi floridalaisen golfkentän hoitaja kuoli pallon osuttua häntä päähän marraskuussa 2010. Tapausta pidetään vahinkona, mutta vastaavaa voi sattua, jos pelaaja ei osaa ennakoida mahdollisia vaaratilanteita tai ei ymmärrä golfpallon vaarallisuutta. (Fla. golf course worker hit by tee shot, dies. 2010.) Vihti Golfin toimitusjohtajan Janne Uotilan mielestä monista muista lajeista poiketen golfissa pelaaja on itsensä sijaan vaaraksi ennen kaikkea toisille pelaajille, mitä aloitteleva pelaaja ei välttämättä ymmärrä tiedostaa (Uotila 2011).

2.4 Osakkaille suunnatut edut

2.4.1 Golfosakkeen arvostaminen

Golfpisteen kesällä 2010 järjestämässä kaikille avoimessa kyselyssä selvisi, että tärkeämpänä kuin osakkaiden etujen lisäämistä pidetään pelaajamäärien kasvattamista, pelimahdollisuuksien lisäämistä sekä golfin yleisen imagon parantamista. Kyselyyn vastanneista 488 vastaajasta – joista kolme neljännestä on korkeintaan 20 tasoituksella pelaavia aktiivisia pelaajia – puolet on osakkeenomistajia ja vain 18 prosenttia kertamaksun maksajia. Vastaajista vain yhdeksän prosenttia pitää maksamiaan maksuja liian korkeina ja 91 prosenttia on vähintään osittain tyytyväisiä pelimahdollisuuksiin ja hinnoitteluun. (Tyry & Grönqvist 2010, 28–29.)

Kiirehtivätkö kentät suotta miettimään osakkaille suunnattuja etuja, kun suuri osa pelaajista vaikuttaa tyytyväiseltä golfkauden 2010 tilanteeseen? Ehkäpä äänekäs vähemmistö on saanut äänensä riittävän hyvin kuuluviin, sillä kenttäyhtiöt ovat alkaneet entistä paremmin huomioimaan osakkaiden tarpeita. Hinnoittelua voidaan samalla pitää jossain määrin viallisena, kun asiakkaat ovat tyytyväisiä mutta yhtiön tulos on vain vaikein positiivinen, jos sitäkään. Osakkaiden tyytyväisyys on tärkeää yrityksen toiminnan jatkumisen, ei suuren pelaajamassan miellyttämisen, takia. Kenttäyhtiöt ympäri Suomen ovat joutuneet tekemään päätöksiä siitä, kenen puoleen he kääntyvät ja kuka maksaa kenttien ylläpidon: osakkaat vai green fee -pelaajat.

Kyselyn tuloksista huolimatta kenttäyhtiöiltä on vaadittu lisäetuja osakkaille, ja lisäetuja osakkaat ovat saaneetkin. He saavat monella kentällä varata lähtöaikansa aikaisemmin kuin vieraspelaajat ja heille on varattu parkkipaikoilta parhaat paikat klubin läheisyydestä. Sen lisäksi halutuimmat peliajat arki-iltapäivistä ja viikonloppujen aamupäivistä voivat olla vieraspelaajilta suljettuja. Kirkkonummelalaisessa Kurk Golfissa on peliaikojen rajoittamiseen ryhdytty tosissaan: keskiviikot ja viikonloput olivat kaudella 2010 varattu täysin omistajille ja näiden vieraille (Kallio 2010, 30).

2.4.2 Vieraspelaaminen osana sitoutuneisuutta

Vuonna 2002 perustettiin Suomen Golfkenttien Yhdistys ry (SGKY) toimimaan golfkenttien välisenä yhteistyöelimenä – vähän samaan tapaan kuin Suomen Golfliitto ry puolisen vuosisataa aiemmin. SGKY otti tehtäväkseen kehittää käytäntöjä omistavien pelaajien eli osakkaiden edunvalvonnassa. (Etusivu. 2010.) SGKY tarjoaa jäsenilleen kahta erilaista etukorttia: omalla osakkeellaan pelaavalle Kultakortti, jonka omistaja saa 150 eurolla rajoitetun, kymmenen pelikierrosta kenttää kohden sisältävän pelioikeuden 16 vieraskentälle ja pelioikeudella pelaaville Etukortti, jolla pelioikeutettu saa 50 prosentin alennuksen green feestä pelatessaan jollain 30 Etukorttikentästä (Kultakortti. 2009; Etukortti. 2009).

SGKY on onnistunut luomaan toimivan etujärjestelmän osakkaille ja pelioikeutetuille. Molempien etukorttien tarjoukset tekevät paljon pelaavien pelaamisesta huomattavasti edullisempaa kuin mitä se olisi maksettaessa täydet kierrosmaksut. Edut ovat merkittäviä varsinkin pelaajille, jotka pelaavat oman kenttensä lisäksi mielellään paljon myös vieraskentillä. Alueilla, joiden lähiympäristössä sijaitsee paljon golfkenttiä, kuten pääkaupunkiseudulla tai Hämeenlinnan lähistöllä, pelaajien on helppoa ja edullista pelata vaihtelevilla kentillä. Lisäksi etukortteihin kuuluvat kauempana olevat kentät vaikuttavat houkuttelevammilta, kun pelaamaan pääsee edullisemmin tai jopa ilmaiseksi.

Kaudella 2010 kuusi itäuusimaalaista kenttää teki keskinäisen vaihtosopimuksen, jonka perusteella pelaajat pääsevät tutustumaan toisiin kenttiin kuusi green feetä sisältävällä edullisella sarjalipulla. Sopimuksen piiriin kuuluivat Kotojärvi Golf, Kullo Golf, Nevas Golf, Porvoo Golf, Sea Golf Rönnsä sekä Virvik Golf. (Hynttyyt yhteen Itä-Uudellamaalla 2010, 66.) Jotkin kentät tekevät myös kahdenvälisiä vaihtosopimuksia naapurikentän kanssa, jolloin kummankin kentän osakkaat saavat tavallisiin vieraspelaajiin nähden etuja ja alennuksia yhteistyökentällä pelaamisesta.

2.5 Sitoutumattomasta pelaamisesta käytävä keskustelu

Syksyllä 2010 on internetin keskustelupalstojen perusteella vaikuttanut siltä, ettei enemmistö pelaajista ole tutustunut aiheeseen riittävän syvällisesti voidakseen kommentoida sitä sillä intohimolla ja jopa raivolla, jolla keskustelua on käyty. Tämä on toki

yleensäkin ominaista kasvottomissa ja nimettömissä verkkokeskusteluissa, joissa osa osallistujista näyttäisi olevan mukana vain provosointimielessä ilman kasvojen menettämisen pelkoa.

Keskustelua on käyty valtakunnallisia sanomalehtiä myöten. Syksyn eniten huomiota herättänyt artikkeli lienee Helsingin Sanomissa (28.9.2010) julkaistu urheilutoimittaja Riitta Koivurannan kuvaus tilanteesta lämpöä lisäävällä otsikolla "Golfelitismi nostaa päätään". (Koivuranta 2010a, B 6.) Saman sivun kolumnissaan "Harrastus vain harvoille ja valituille?" Koivuranta herättelee keskustelua aiheesta pohtien provosoivaan sävyyn vihdoinkin suosiotaan kasvattaneen lajin harrastamisen rajoittamisen järjettömyyttä. Koivurannan mukaan kaukojäsenistä ollaan luomassa kuvaa muiden omaisuutta hyväksikäyttävinä hulltioina. (Koivuranta 2010c, B 6.)

Seuraavan päivän lehdessä (HS 29.9.2010) puidaan aiheen aiheuttaman verkkokeskustelun laajuutta sekä lehden omilla internetsivuilla että golfareiden keskuudessa suosittulla Golfpiste.comin keskustelualueella (Hakola & Koivuranta 2010). Keskustelujen osanottajat jakautuvat luonnollisesti kolmeen leiriin: uudistusvastaisiin ja -myönteisiin sekä heihin, joita ei kiinnosta. He, joille vallitseva tilanne sopii hyvin, vastustavat muutoksia, ja he, jotka kärsivät nykytilanteesta, kokevat muutoksen heidän edukseen olevan tarpeen.

Golfpisteen keskusteluissa nimimerkki DrHook ilmoittaa Helsingin Sanomien (29.9.2010) mukaan Suomen Golfliiton ensimmäisenä maailmassa pyrkivän rajoittamaan lajin harrastajamäärän kasvattamista. Samalla palstalla nimimerkki AdamsGolf muistaa golfkenttä- ja osakeyhtiötoiminnan perusteen eli omistajien sanavallan toteamalla, ettei sitoutumattomalle pelaajalle tarjota muita pelimahdollisuuksia kuin niitä, joihin kentän osakasenemmistö suostuu. (Hakola & Koivuranta 2010.) Aiheen käsittely on levinnyt valtaviin mittasuhteisiin: torstai-iltana 18.11.2010 Golfpiste.comin keskustelualueen Yleistä-osiossa viimeisimpinä kommentoitujen 24 aiheen joukossa otsikon perusteella 20 (83 %) käsitteli sitoutumatonta pelaamista (Uusimmat keskustelut. 2010).

3 Golfkentät osana yhteiskuntaa

3.1 Golf Pohjoismaissa

Sitoutumaton pelaaminen on ongelma Suomen lisäksi myös Norjassa ja Ruotsissa, jossa pelkästään rekisteröimättömiä pelaajia uskotaan olevan jopa 200 000, joka on 60 000 enemmän kuin Suomessa rekisteröityneitä. Rekisteröityneiden pelaajien määrä on Ruotsissa Pohjoismaiden suurin, yli 550 000, kun toisella sijalla olevassa Tanskassa rekisteröityneitä pelaajia on vain reilut 150 000. Myös pelaajien tiheys on suurinta Ruotsissa, 71 pelaajaa reikää kohden. Suomessa vastaava luku on 57. Luonnollisesti myös kenttien määrä Ruotsissa on suurin: kaikkiaan 445 kenttää Suomen kokonaiskenttämäärän ollessa 126 kappaletta. (Suomen Golfin strategia 2020. 2010, 30.)

Ruotsissa on 2000-luvulla mennyt konkurssiin lukuisia kenttäyhtiöitä tulorahoitusongelmien vuoksi eikä uusia kenttiä juurikaan rakenneta. Tästä huolimatta golfin kasvu Pohjoismaissa on ollut 2000-luvun aikana suurinta juuri Ruotsissa. Kasvu kuitenkin taittui vuonna 2005, jolloin reikäkohtainen pelaajamäärä oli 74. Rekisteröityneiden pelaajien määrän pienennyttyä huomattavasti uskotaan golfaajien todellisen määrän kuitenkin kasvaneen Ruotsissa vielä tämän jälkeenkin, kun rekisteristä poistuneet pelaajat jatkoivat pelaamista rekisteröimättöminä. (Suomen Golfin strategia 2020. 2010, 31.) Ruotsissa pelaajamäärä kasvoi 1980-luvun loppupuoliskolla kaksinkertaiseksi. Samalla Suomen pelaajamäärä kolminkertaistui kasvun ollessa nopeimmillaan 50 prosenttia vuodessa. Suomessa pelaajamäärät ovat kasvaneet Golfliiton perustamisesta lähtien joka vuosi. (Ceder 2010, 122; Tilander.) Suomen golfharrastajamäärän vuosittainen kasvu on vuoden 2007 korkeahkosta 7,6 prosentista laskenut 3,8 prosenttiin vuonna 2010 (Listat. 2010).

Tanskassakin jotkin golfyhteisöt ovat päätyneet konkurssiin tasaisesta pelaajamäärän kasvusta huolimatta. Toimintaa on kuitenkin voitu jatkaa toimivien uudelleenjärjestelyjen avulla. Tanskan lyhyet välimatkat lisäävät pelaajien mahdollisuuksia valita sopiva kotikenttä. Myös Norjassa golf on kehittynyt nopeasti muiden Pohjoismaiden tasolle. Yhtenä syynä tälle voidaan nähdä Norjan suuri lyhyiden kenttien määrä. (Suomen Golfin strategia 2020. 2010, 32.) Golfkierros kestää perinteisesti 18 reikää eli noin neljä tuntia, joka on monelle työssäkäyvälle pelaajalle liikaa. Kenttien reikämäärien

perusteella Norjassa näyttäisi olevan tyypillistä pelata lyhyempiä yhdeksän reiän kierroksia, mikä olisi Suomessakin monelle paras ratkaisu pelata etenkin arkisin. On kuitenkin ikävä lähteä pelaamaan 18-reikäistä kenttää, jos tietää, että pelaaminen täytyy lopettaa puolessa-välissä. Yhdeksänreikäiseksi suunnitellulla kentällä pääsisi sen sijaan pelaamaan kentän kokonaisuudessaan.

Norjassa on alle 18-reikäisiä kenttiä kaikkiaan 112, joka on 66 prosenttia maan kaikista kentistä. Suomessa vastaava luku on 34 kenttää (27 %), mutta on huomioitava, että Suomen kentistä 12 (10 %) on 27-reikäisiä eli niillä on täyden 18-reikäisen kentän lisäksi myös alle 18-reikäinen kenttä. 27-reikäiset kentät mukaan luettunakin yhdeksänreikäisten kenttien määrä jää huomattavasti Norjan lukujen alle. Puolet Norjan kentistä on yhdeksänreikäisiä Suomen kentistä puolen ollessa 18-reikäisiä. Norjassa on myös kuusireikäisiä kenttiä kaikkiaan 27, kun Suomessa niitä on vain yksi. Sen sijaan Suomesta löytyy Pohjoismaiden suurin golfkeskus, joka sisältää kaikkiaan kolme 18-reikäistä kenttää. (Suomen Golfin strategia 2020. 2010, 9, 32.) Ruotsin Golfliiton pääsihteeri Gunnar Håkansson kannustaa Ilari Cederin artikkelissa kenttiä tarjoamaan yhdeksän reiän kierroksia. Hän uskoo myös kuusireikäisten kenttien tulevan suosituimmiksi. (Ceder 2010, 123.)

Norjan golfliitto on rakentamassa 50 niin sanottua pay and play -kenttää, joille pääsee pelaamaan kuka tahansa. Tämä on Norjan golfliiton mielestä välttämätön toimenpide lajin kannalta ja sen toteuttamiseen on löydyttävä riittävät resurssit. Vastaavia toimenpiteitä tarvittaisiin myös Suomessa, mutta resursseja golfin olosuhdetyöhön ei löydy. Apua voisi tarjota esimerkiksi lajin kattojärjestö – samaan tapaan kuin jalkapallon Euroopan kattojärjestö UEFA on tehnyt jalkapalloharrastuksen edistämiseksi. Tukea ovat saaneet kaikki jäsenmaat mukaan lukien Suomi, joka on vuodesta 2005 lähtien käyttänyt saamansa avustukset muun muassa tekonurmialustojen rakentamiseen lajiliiton ja valtion avustuksella. (Valta 2010, 16.) Vastaavilla toimilla golfin Euroopan kattojärjestö R&A voisi edistää golfharrastuksen suosiota myös maissa, jotka ovat kohdanneet ongelmia harrastajamäärien tai harrastuspaikkojen määrän riittämisen kanssa (The R&A).

Ruotsin Golfliiton pääsihteeri Gunnar Håkansson pohtii Ilari Cederin artikkelissa, että golfin aloittamisen pitäisi olla helppoa ja edullista, jotta aloittelijat saataisiin innostumaan lajista helpommin. Hänen mukaansa on tärkeää päästä edullisesti lajin pariin ja

vasta aktiivisilta harrastajilta voidaan olettaa sitoutuneisuutta ja osallistumista kalliimpiin maksuihin. Alentuneiden jäsenmaksujen myötä golfin voi aloittaa Ruotsissa nyt noin 50 eurolla. Håkansson ei pidä maansa suurta rekisteröimättömien pelaajien määrää uhkana vaan mahdollisuutena. (Ceder 2010, 123.)

3.2 Kunnallinen golfrakentaminen Suomessa

Suomeen ei ole rakennettu Ruotsin tavoin kunnallisia golfkenttiä. Suurin osa Ruotsin kentistä on kunnallisia ja vanhat yhdistysmuotoiset kentät on rakennettu vaiheittain ja osittain jopa talkoovoimin. (Golfkenttäselvitys 2002, 8.) Teemu Tyryn haastattelema asuntonministeri Jan Vapaavuori ei näe Suomessa kunnallisten golfkenttien rakentamista yksityisten kenttien rinnalle ratkaisuna sitoutumattoman pelaamisen mahdollistamiseksi osakepelaamisen ohella. Sen sijaan Vapaavuoren mielestä kunnat voisivat osallistua erilaisten harjoitusalueiden rakentamiseen ja toiminnan ylläpitoon. Harjoitusalueet eivät vaadi valtavia investointeja, mutta ne voisivat lisätä turismia ja jopa houkutella kuntiin lisää asukkaita. (Tyry 2010a, 72.) Suomen Golfliiton puheenjohtajan Antti Peltoniemen mukaan liitto pyrkii vuonna 2011 yhteistyössä kuntien kanssa luomaan harjoituspaikkoja ja asutuskeskusten yhteyteen (Peltoniemi 2010, 98).

Kunnalliset harjoitusalueet madaltaisivat kynnystä kokeilla golfia, sillä kunnallinen harjoitusalue olisi avoin kaikille halukkaille, eikä pelaajan tarvitsisi olla epävarma oikeudestaan lyödä palloa (Tyry 2010a, 72). Näin golfista saataisiin tehtyä helpommin lähestyttävä, mihin Suomen Golfliitto pyrkiikin Suomen Golfin strategia 2020:ssä. Siinä liitto nimeää haasteiksi lajin mielikuvistakin johtuvan suuren aloituskynnyksen sekä uusien harrastajien paremman aktivoimisen. Vielä kaudella 2010 moni green cardin suorittanut jäi kortin saatuaan ilman opastusta golfin pelaamisessa, mikä voi vaikeuttaa todellisen innostumisen syntymistä. (Suomen Golfin strategia 2020. 2010, 20.)

Strategiassaan Suomen Golfliitto toivoo golfista koko kansan suosittua urheilu- ja liikuntaharrastusta (Suomen Golfin strategia 2020. 2010, 40). Sitoutumaton pelaaminen lienee paras tapa aloittaa golf monelle sellaiselle, joka ei vielä ole harrastuksen parissa. Kunnalliset golfkentät olisivat erinomainen keino tarjota aidosti kaikille mahdollisuus pelata. On kuitenkin vaikea uskoa Suomesta löytyvän kuntaa, joka uskaltaa lähteä verorahoilla rakentamaan golfkenttää, kun Suomen väestöstä vain 2,6 prosenttia harras-

taa lajia (Tarmio 2010a, 3; Kuntien asukasluvut aakkosjärjestyksessä. 2010). Kunnallisten harjoitusalueiden rakentaminen olisi kuitenkin hyvä ja realistinen alku golfin imagon parantamiseksi ja harrastuksen aloittamisen helpottamiseksi.

Suomen Golfliiton puheenjohtaja Antti Peltoniemi ilmoittaa Teemu Tyryn artikkelissa olevansa henkilökohtaisesti sitoutunut tavoittelemaan mahdollisimman moneen kuntaan harjoitusalueita tai jopa yhdeksänreikäisiä kenttiä. Peltoniemi uskoo, että viiden vuoden kuluessa tilanne kunnallisten golfalueiden suhteen on nykyistä parempi. Peltoniemi ehdottaa paikallisen golfseuran voivan hoitaa käytännön järjestelyt kunnan asemesta. (Tyry 2010c, 66–67.) Seurapohjainen toiminta on tuttua nykyisin frisbeegolfissa, jossa valtaosa kentistä on talkoovoimin rakennettuja ja kuka tahansa pääsee kentille pelaamaan (Aloittelijalle. 2010). Ehkäpä golfarit voisivat ottaa mallia heiltä ensin mallia ottaneilta frisbeegolfareilta harrastuspaikkojen ylläpitämisessä.

Jari Jokisen artikkelissa kansanedustaja Maria Guzenina-Richardson on myös kunnallisten golfkenttien kannalla. Hän on huomannut golfilla olevan terveydellisen vaikutuksen pelattuun yhdessä aivoinfarktin saaneen ja alzheimerin tautia sairastavan yli 80-vuotiaan miehen kanssa. Guzenina-Richardson ei näe golfkenttien kunnallisen rakentamisen olevan nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tärkeimpien toimien joukossa. Hän kuitenkin ehdottaa, että kunnat voisivat lunastaa mahdollisesti konkurssiin menevät kentät ja avata ne kaikille käyttöön. Golfharrastajien pieni määrä ei huoleta Guzenina-Richardsonia, sillä hän ei näe yhteisillä varoilla rakennettujen yleisurheilukenttien tai pururatojenkaan olevan kaikkien käytössä: ”ei niillä kentillä mattimeikäisiä näy lenkillä tai keihästä heittämässä.” (Jokinen 2010, 56.)

Kunnat voisivat ottaa mallia esimerkiksi pääkaupunkiseudulla sijaitsevilta harjoitusalueilta. Espoon Löfkullan range-lyöntiharjoitusalue sekä yhdeksänreikäinen jokamieskenttä voisivat hyvin olla kaupungin rakentamia ja hallinnoimia. Rangen 52 lyöntimatolle mahtuu hyvin lyöjiä ja pelaamaankin kentälle pääsee kuka tahansa. Vantaalla Kehä III:n välittömässä läheisyydessä sijaitseva Megarange tarjoaa hyvän lyöntiharjoitusmahdollisuuden työmatkalaisille. Megarangella voi maksaa pallot niin Virike- kuin liikunta- ja kulttuuriseteleilläkin, joten se tukee työpaikkaliikkumista. (Purontakanen 2010, 44–45.)

Golfjohtajien yhdistystä FGMA:ia (Finnish Golf Managers Association) vuodesta 2006 johtanut Goflsarfvik Oy:n tuore toimitusjohtaja Rauno Pusa katsoo Kari Kallion artikkelissa mahdolliseksi kuntien, Golfliiton ja golfyhteisöjen välisen yhteistyön. Hänen mielestään kaupunkien urheilupuistoihin tai jättömaille voisi hyvin rakentaa yhdeksänreikäisen tai lyhyemmänkin, aloittelijoiden vaatimukset täyttävän kentän. Kentän kunnon ei tarvitsisi vastata osakaskenttien kuntoa, jolloin esimerkiksi kastelu- ja ruohonleikkuukuluissa voidaan säästää. Kaupungeilla on usein palkkalistoillaan viheralueista vastaava henkilö, joka Pusan mielestä olisi hieman kouluttamalla kykenevä huolehtimaan golfkentän peruskunnosta. Pusa uskoo mallin olevan toteutuskelpoinen niin poliittisesti ja taloudellisesti kuin maankäytöllisestikin. (Kallio 2010, 33.)

3.3 Kunnat ja kaupungit kenttien tukena

Espoolainen Ringside Golf Oy oli vuodenvaihteen 2007–2008 aikaan merkillisessä tilanteessa, kun kentän ilmoitettiin olevan myytävänä. Sen paikalle suunniteltiin asuinalueen rakentamista. Ringsiden pelaavat osakkaat kuitenkin äänestivät yhtiökokouksessa myyntisuunnitelmaa vastaan kumoten sen. Kielteisen kannan hankkeeseen otti myös Espoon kaupunkisuunnittelulautakunta. Osakeyhtiö alkoi tämän jälkeen seurata taloudellista toimintaansa tarkemmin saaden osoituksena hyvin toteutetusta työstä Suomen Asiakastiedon Suomen Vahvimmat -sertifikaatin. (Knuuti 2010, 62.)

Helsingin kaupunki on vuokrannut maita useiden golfkenttien käyttöön. Näistä eniten esillä on varsinkin talvella 2010–2011 ollut Helsingin Golfklubin Talissa sijaitseva kenttä, jonka moni haluaisi paremmin kaikkien kaupunkilaisten käyttöön. Helsingin kaupungin pyytämä vuokra Helsingin Golfklubilta on yhtä suuri kuin sen pyytämät vuokrat Vuosaaren ja Paloheinän golfkentiltä (Knuuti 2009, 65). Kuitenkaan kaupunkilaiset eivät vaadi samalla tavalla käyttöönsä Vuosaaren ja Paloheinän golfkenttäalueita. Ehkäpä vuoteen 2034 asti voimassa oleva golfkenttäalueen maat ja rakennukset käsittävä vuokrasopimus Helsingin kaupungin ja Helsingin Golfklubin välillä on saanut liikaa julkisuutta ja siten monen tunteet pintaan näinä taloudellisesti vaikeina aikoina (Tilander 2010).

Turun keskustan tuntumassa sijaitseva Hirvensalon Golf on lähellä sitä, mitä kunnalliset golfkentät voisivat ainakin aluksi olla. Turun kaupunki on vuokrannut käytöstä poistu-

neen viljelysmaan kentän käyttöön. Tasaisessa maastossa sijaitsevan kuusireikäisen kentän reiät ovat lyhyitä, 85–300 metriä pitkiä, joten pelkistä par 3 -rei'istä ei ole kyse. Syksyllä 2008 avatun kentän perustaja Tapio Mäki-Ikola keksi rakentaa helposti lähestyttävän kentän asutuksen lähelle huomattuaan Yhdysvaltojen ja Englannin kokemustensa perusteella golfin aloittamisen olevan Suomessa hankalaa. (Tarmio 2009, 63.)

Useissa Suomen kunnissa golf on osa kunnan tukemia työntekijöidensä harrastuksia. Esimerkiksi Nurmijärven kunnan työntekijöistä nelisenkymmentä käyttää kunnan omistamia Nurmijärven Golfklubin osakkeen pelioikeuksia. Myös Siilinjärven kunta tukee työntekijöidensä golfaamista: kunta omistaa kaksi paikallisen Tarinagolfin osaketta, joista toinen on työntekijöiden, toinen kunnan vieraiden käytössä. Golfharrastuksen tukeminen on perusteltua, sillä Suomen Golfliiton toiminnanjohtajan Petri Peltoniemen mukaan kaikille väestö- ja ikäryhmille sopivalla golfilla on positiivisia terveysvaikutuksia, jotka voivat jopa vähentää kuntalaisten tarvetta päästä laitoshoitoon. (Tarmio 2010e, 24, 26.)

Kunnat tukevat golfharrastusta muutenkin kuin antamalla työntekijöidensä pelata kunnan omistamien osakkeiden pelioikeuksilla. Nurmijärven kunnanjohtaja Kimmo Behm kertoo Suomen Golflehdessä kunnan myyneen maat Nurmijärven Golfklubin rakentamista varten. Nurmijärvellä on myös käyty keskusteluja golfin harjoitusalueiden liittämistä osaksi jo olemassa olevia kunnallisia liikuntapaikkoja. Kunta olisi mukana maa-alueiden luovuttajana, kun tarvittavista rakennus- ja suunnittelutöistä vastaisi Nurmijärven Golfklubi. Kuopiossa kunnan omistuksessa on nykyisin yhdeksänreikäinen par 3 -kenttä, jonka Puijon Golfseura kunnosti golfkäyttöön kunnan luovuttamalle maa-alueelle talkoovoimin 1980-luvulla. Kenttäalue siirtyi kaupungin liikuntatoimen hallintaan golfseuran löydettyä uuden kotipaikan. Kentällä pelaamiseen ei vaadita minkään seuran jäsenyyttä ja korkeimmillaankin koko kauden voi pelata 94 eurolla. (Tarmio 2010e, 24–25.)

Janne Tarmion haastattelema Nilsin kaupunginjohtaja Jorma Autio kertoo kaupungin tukevan jokaista sen alueella olevaa kolmea golfkenttää. Kaupunki ei ole varsinaisesti rahoittanut kenttähankkeita, mutta se on auttanut niiden toteuttamisessa tehden kaa-voitus- ja lupaprosesseista sujuvia. Tahko Golfia kaupunki on auttanut maahankinnoissa ja Tiirin Golf Parkin tarpeita on ajateltu kunnallistekniikan runkolinjoja rakennettaes-

sa. Kaupunki on myös varannut maita Tahko Golfin yhteyteen suunnitellun uuden harjoituskentän rakennusta varten. (Tarmio 2010e, 24.)

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on yksi Nilsin kaupungin strategisista painopisteistä ja kaupunginjohtajan mielestä golfin vaikutukset väestön terveyteen ovat myönteisiä. Nilsissä golfia pidetään myös tärkeänä työllistäjänä ja matkailunedistäjänä. Pohjoissavolaisista kunnista juuri Nilsin muuttovoitto oli kaikkein suurinta vuoden 2010 alkupuolella ja työpaikkakehitys on lähtenyt nousuun kaupunginjohtaja Aution mukaan, minkä voidaan ainakin osittain olettaa olevan yhteydessä kaupungin golfarjonnan kanssa. Rakennemuutoksen vuoksi kaupunki on menettänyt työpaikkoja monissa elinkeinoissa, mutta matkailuelinkeino liitännäisineen on korvannut menetetyt työpaikat. (Tarmio 2010e, 24.)

3.4 Tuoreet rakennushankkeet Suomessa

Suomessa golfrakentaminen on parhaillaan melko vähäistä. Ainoa rakenteilla oleva uusi 18-reikäinen kenttä valmistunee suunnitelman mukaisesti kesäksi 2012 Espoon Tapiolaan. Mankkaan vanhan kaatopaikan tilalle rakennettavan golfkentän rakennustyöt alkoivat heinäkuussa 2010. (Knuuti & Lehtonen 2010a, 22.) Kesällä 2012 päästään pääkaupunkiseudulla pelaamaan myös täysin uudistetuille Paloheinä Golfin yhdeksälle väylälle, joista viisi saatiin valmiiksi jo syksyllä 2010. Viittä uutta väylää pelataan jo kaudella 2011 samalla, kun muuta aluetta muokataan uudelleen. Rakennustöiden ajan kenttää pystytään kuitenkin pelaamaan koko ajan yhdeksänreikäisenä. (Knuuti & Lehtonen 2010b, 22.)

Pääkaupunkiseudulle valmistuu suunnitelman mukaan vuonna 2012 tai 2013 uudet yhdeksän reikä, kun vantaalainen Hiekkaharju Golf laajenee yhdeksänreikäisestä 18-reikäiseksi. Rakentaminen vanhan kentän päälle alkoi jo kesällä 2009, kun kaupungin yleiskaavassa ollut rakentamiskielto kumottiin. (Kenttälajennus. 2009.) Myös Espoon Luukissa ja Lakistossa sijaitsevan Suur-Helsingin Golfin Lakiston kentällä aloitettiin mitavat muutostyöt kesällä 2010. 18-reikäisen kentän reikämäärä pysyy samana, mutta kentän profiili muuttuu miellyttävämmäksi. (Lakiston kenttäprojekti käynnistyy, pelitoiminnassa auki kentän takaysi. 2010.)

Pääkaupunkiseudun ulkopuolellakin on käynnissä muutamia laajennusprojekteja. Loppuvuodesta 2009 aloitettu Vihdissä sijaitsevan Hill Side Golf & Country Clubin Valley Coursen laajennus yhdeksänreikäisestä 18-reikäiseksi valmistunee kesäksi 2011 (Valley Course 2011. 2010). Myös rovaniemeläinen Arctic Golf Finland kasvattaa reikämääränsä yhdeksästä 18:aan (Uutiset – Arctic Golf Finland. 2010). Ainoa kaudella 2011 avaava täysin uusi kenttä on Virolahteen valmistuva yhdeksänreikäinen Kaakon Golf (Grönqvist & Tyry 2010, 18). Virolahden kentällä on jonkin verran historiallistakin arvoa – lyötiin hän kunnan alueella kenties ensimmäiset golflyönnit Suomen maaperällä (Tilander). Lähivuosina myös Himokselle on aukeamassa 18-reikäinen kenttä. Nyt laskettelukeskuksen ympäristössä on yhdeksänreikäinen par 3 -harjoituskenttä. (Himos golf. 2010.)

Suomessa ei kenties päädytä golfrakentamisessa vastaavaan tilanteeseen, johon eteläafrikkalainen Metropolitan Golf Club joutui jalkapallon maailmanmestaruuskilpailujen yhteydessä kesällä 2010. Kenttä joutui nimittäin luopumaan yhdeksästä reiästään, joiden päälle rakennettiin Green Point -jalkapallostadion. Kentän menettämät yhdeksän reikää rakennettiin toisaalle, jolloin kentästä saatiin taas täysi 18-reikäinen. Pelaamaan siellä ei MM-lopputurnauksen aikana kuitenkaan päässyt, sillä kenttä olisi stadionilla mahdollisesti sattuneen hätätilanteen aikana toiminut evakuointialueena. (Lehtonen 2010, 26.)

4 Tulevaisuudennäkymät

4.1 Jäsenyys ja green card

Marraskuussa 2010 pidetyssä Suomen Golfliiton liittovaltuuston syyskokouksessa päätettiin sitoutumatonta pelaamista tutkineen työryhmän ehdotuksista nykyisten toimintamallien muutoksista. Työryhmän alkuperäisessä ehdotuksessa muun muassa golfseurojen jäsenmäärä haluttiin rajata 100 pelaajaan kentällä olevaa tasoituskelpoista reikää kohden, jolloin 18-reikäisen golfkentän yhteydessä toimivan seuran suurin sallittu jäsenmäärä olisi 1 800 pelaajaa. (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 16.) Tämä olisi tarkoittanut esimerkiksi Suomen suurimman jäsenseuran Vihti Golfin kohdalla sitä, että yli 5 000 jäsentä olisi jäänyt ilman kotiseuraa, mikä seuran toiminnanjohtajan Janne Uotilan mukaan olisi johtanut kiusalliseen tilanteeseen mietittäessä, ketkä olisivat joutuneet lähtemään ja ketkä olisivat saaneet jäädä (Tyry & Grönqvist 2010, 29, 32).

Suomalaistyöryhmän ehdotuksia vastaava malli on käytössä Tanskassa, jossa paikallisen Golfliiton ratkaisu sitoutumattoman pelaamiseen haasteisiin on jakaa jäseneuroilleen korkeintaan 100 tasoituskorttia yhtä kentän reikää kohden. Tanskassa golfin harrastajat jaetaan jatkossa perinteisiin täysjäseniin ja fleksible- eli F-pelaajiin, jotka pelaavat halvemmilla maksuilla ja rajoitetulla pelioikeudella. (Tarmio 2010d, 75.) Euroopan golfliitto EGA suosittelee aloittelijan pelaavan kotikentällään, kunnes tämä on saavuttanut klubitasoituksen 36, minkä myös Suomen Golfliitto haluaa entistä paremmin tehdä selväksi golfseuroille (Tarmio 2010b). Suomalaisissa tasoituskorteissa nähdään jatkossa pelaajan tasoituksen lisäksi merkintä pelaajan tasoituskategoriasta tanskalaisien fleksible-pelaajien tasoituskorteissa olevan F-tunnuksen tavoin (Tarmio 2010d, 75).

Suomen Golfliitto muuttaa kaudelle 2011 green cardin suoritusperusteita merkittävästi. Aiemmin riitti golfin perusteiden pinnallinen osaaminen teoreettisesti sekä suoriutuminen lyöntikokeista harjoitusalueilla. Jotkin green cardin myöntäjät vaativat myös lyhyehköä taitonäyttöä yleensä harjoituskentällä. Jatkossa green cardin saaminen vaatii kuitenkin pelitaitojen osoittamista käytännössä, kun yhdeksän reiän kenttä tulee pystyä pelaamaan kahdessa tunnissa sääntöjä noudattaen. (Tarmio 2010b.) Golfliiton toiminnanjohtaja Petri Peltoniemi pitää Riitta Koivurannan artikkelissa tärkeänä green card -uudistuksen myötä lisääntyvää turvallisuutta, kun uusien pelaajien taidoista saadaan parempi näyttö (Koivuranta 2010b, B 5). Myös Suomen Golf Digestin haastattelema SLU:n puheenjohtaja Timo Laitinen pitää green cardin myöntämisessä perustekniikan osaamisen ohella tärkeimpänä turvallisen ja ripeän pelitavan hallitsemista (Tyry & Grönqvist 2010, 30).

Ruotsin Golfliitto suhtautuu jatkossa green cardin myöntämiseen Suomen mallista poiketen varsin löyhästi. Aiemmin kaikkien alkeiskoulutusta antavien henkilöiden on täytyntä olla golfliiton valtuuttamia, mutta jatkossa seurat saavat itse päättää tarjoamansa koulutuksen määrästä ja laadusta. Liitto haluaa pysyä taka-alalla green cardien myöntämisessä eikä määrää tarkkoja rajoja riittävien pelitaitojen mittaamiseksi. Se kuitenkin tukee seuroja ja yhtiöitä jakamalla alkeiskoulutusta varten tukimateriaalia, josta vähimmäisvaatimukset selviävät. (Tarmio 2010c.)

4.2 Hill Side Golf & Country Club

Suomen Golfliitto on useasti todennut, että jokainen kenttä saa itse päättää, kenet se päästää pelaamaan. Tämä on tietysti melkoinen kärjistys, mutta kertoo kuitenkin kentille näiden olevan itse vastuussa omasta toiminnastaan. Vihtiläisen Hill Side Golf & Country Club Oy:n toimitusjohtaja Lassi Kiviniemi ottaakin vastuun kenttäyhtiön tulevaisuudesta, ja kaudella 2011 alkavat uudet tuulet puhaltaa kenttälajennuksen myötä. Vuoden 2011 kesäkuun alussa 36-reikäiseksi laajeneva Hill Side Golf tekee selkeän eron kahden kenttensä pelaajakunnissa: Hill Coursella pelaavat omat osakkaat ja pelioikeutetut – sekä kaikki muut halukkaat suhteellisen hintavaan 80 euron arki- ja 100 euron viikonloppuhintaan – kun Valley Coursella pelaavat kaikki halukkaat huomattavasti edullisemmin. Näin Kiviniemi uskoo saavansa osakkaille näiden kaipaamia etuuk- sia muun muassa tilavamman kentän muodossa unohtamatta kuitenkaan green fee -pelaajien tarpeita. (Kiviniemi 2010.)

Valley Coursella pelaamiseen ei tarvitse kaudella 2011 enää edes green cardia. Valley Coursesta tulee samalla Suomen ensimmäinen 18-reikäinen niin sanottu pay and play -kenttä, joka ei vaadi pelaajalta mitään osoitusta riittävästä pelitaidosta. (Grönqvist & Tyry 2010, 18.) Hill Side Golfin pelioikeus koskee pääsääntöisesti Hill Coursea, mutta pelioikeutetut voivat lunastaa itselleen 100 euron hintaan koko kauden ajaksi oikeuden pelata myös Valley Coursella. Vaihtoehtoisesti pelioikeuden haltija voi pelata Valley Coursen puolella maksaen 15 euron kierrosmaksun jokaiselta kierrokselta. (Kokkinen 2010.) Kuten Hill Side Golfin osakas laulaja Virve Rosti toteaa Suomen Golf Digestissä, Valley Coursen laajennuksen myötä osakkaiden edut paranevat, mikä on tärkeää osakkeen arvostuksen kasvattamisessa (Grönqvist 2010, 39).

Kiviniemi toivoisi parempaa, Golfliitosta riippumatonta yhteistyötä golfosakeyhtiöiden välille, jotta osakkuudesta saatava hyöty ei rajoittuisi vain pelaavan osakkaan kotikentälle, vaan hyöty olisi laajempi. Kiviniemen pohtimassa mallissa osakas saisi yhteistyösopimuksen piiriin kuuluvalla vieraskentällä varata lähtöajan itselleen paikan päältä nimellistä green fee -maksua (noin 10–20 euroa) vastaan. Kun pelaaja varaa peliaikansa korkeintaan vain joitain tunteja etukäteen, eivät kentän omien osakaspelaajien oi- keudet kärsi olennaisesti. Tämä malli toimisi parhaiten kentillä, joilla on käytössään kaksi täysimittaista kenttää tai joiden lähellä on muita kenttiä. (Kiviniemi 2010.) Kulut-

tajatutkimuskeskuksen tutkimuspäällikkö Mika Pantzar on Kiviniemen kanssa samaa mieltä. Hänen mukaansa paras tapa palkita osakkeenomistajaa olisi tarjota mahdollisuus edulliseen vieraspelaamiseen naapurikentillä (Tyry & Grönqvist 2010, 30).

Hill Side Golfissa on puututtu myös pelilippumyyntiin, ja siellä käytössä onkin pelilippujen asemesta pelikorttimenetelmä. Osakas voi halutessaan vaihtaa henkilökohtaisen pelioikeutensa rajatun määrän kierroksia sisältävään korttiin, jonka käyttäjiksi nimetyt pelaajat saavat pelata samalla pelioikeudella. Lisäksi Hill Sidessa puututtiin holtittomaan yrityspelioikeuksien käyttöön. Pelioikeuden merkiksi sen käyttäjä kantaa pelatesaan mukanaan erityistä lätkeä, josta ilmenee pelioikeuden omistaja. Lätkeä hallinnoi osakkeen omistava yritys itse ilman lisäkustannuksia, tai sitten golfkenttä, joka perii kymmenen euron hallinnointimaksun jokaisesta lätken luovutuksesta eli sillä pelatusta kierroksesta. Kaudelle 2011 hallinnointimaksu nousee 15 euroon. (Kiviniemi 2010.) Pelioikeuksia suurelle joukolle välittävien yritysten on lähes mahdotonta hallinnoida pelioikeuslätkeä itse, joten kenttä saa jokaisesta tämänkaltaisella pelioikeudella pelatusta kierroksesta lisätuloja. Samalla yrityspelioikeuksia niiden alkuperäisessä tarkoituksessa käyttävät yritykset saavat etua pelioikeuksien jälleenmyyjiin nähden pystyessään hallinnoimaan pelioikeuslätkeään itse.

4.3 Sarfvik Golf

Sarfvik Golf on Kirkkonummen Sundsbergissa sijaitseva 36-reikäinen golfkeskus, jonka ensimmäinen kenttä Old Course valmistui vuonna 1984 (Ajo-ohje. 2011; Old Course. 2011). Uudempi kenttä New Course valmistui vuonna 1991 (New Course. 2011). Sarfvik tunnetaan perinteitä ja osakkaita kunnioittavana golfosakeyhtiönä. Yhtiön kummallekaan kentälle ei voi tehdä ajanvarauksia, vaan peliaikojen jakaminen tapahtuu niin kutsutulla pallorännillä, eli ensimmäisenä paikalle tullut pelaaja pääsee ensimmäisenä pelaamaan. Tämä luo pelaajille mahdollisuuden pelata heille sopivaan aikaan. (Kallio 2010, 33.) Osakkuuden arvostaminen näkyy Sarfvikissa myös vieraspelaajien kohtelussa: päiväkohtaisen green feen hinta lienee Suomen kallein, 100 euroa. Hinta voi kuu- losta suurehkolta, mutta koska se on päiväkohtainen ja sisältää näin mahdollisuuden pelata kaksi tai jopa kolmekin kierrosta, ei kierroskohtainen hinta enää olekaan mahdollottoman korkea. Lisäksi hinta sisältää aterian, kahvin ja poletin range-harjoittelua varten. (Maksut. 2011.)

Sitoutumaton pelaaminen ei ole yhtiön toimitusjohtajan Rauno Pusan mukaan näkynyt Sarfvikissa mitenkään viime vuosina. Pusan mielestä Sarfvik on kyennyt säilyttämään imagonsa osakkaita kunnioittavana kenttänä, mikä näkyy yhtiön vastapäivitetystä, vahvoja arvoja painottavassa strategiassakin. Golfkulttuurissa meneillään oleva muutos näkyy Sarfvikissa lähinnä osakkaiden ja jäsenten ikääntymisenä, mikä on luonnollista. Tosin Sarfvikin osake on perheosake, jonka avulla junioripelaajat saadaan paremmin sitoutumaan Sarfvikin osakasjäseniksi ja osakaskunta pysymään nuorempana. (Pusa 2011.)

Suomen Golfliiton muutokset tulevat näkymään Sarfvikissa kaudella 2011 jossain määrin. Pusan mielestä esimerkiksi green cardin myöntämisen suhteen tapahtuvat muutokset ovat hyviä. Green card -koulutuksen merkitys osana Sarfvikin toimintaa on aiemmin ollut vähäinen, mutta green card -uudistusten myötä Sarfvikissa aletaan kiinnittää seururan tarjoamaan koulutukseen enemmän huomiota ja green cardien suorittamista aiotaan jatkossa valvoa entistä paremmin. (Pusa 2011.)

Yhden Suomen perinteikkäimmän golfosakeyhtiön toimitusjohtajana Pusa näki golfkulttuurin olevan niin merkittävä osa koko lajia, että uudistusten kanssa tulisi olla varovainen. Liian radikaalit muutokset voisivat hänen mielestään pilata lajin perinteitä. (Pusa 2011.) Kehitys kuitenkin menee jatkuvasti eteenpäin eikä sille voi kääntää selkäänsä. Myös Sarfvikissa muutokset on otettava huomioon ja niiden mukana eletävä. Pusa toteaaakin Kari Kallion artikkelissa kenttien profiloitumisen olevan välttämättä edessä, jolloin menestyjiin kuuluvat kokonaisuuden parhaiten kasassa pitävät golfyhtiöt. Kun kilpailua käydään laadulla, täytyy kaiken olla kunnossa: klubin tärkein omaisuus eli kenttä itse, ravintola, jäsenpalvelut sekä kaikki muut klubin tarjoamat palvelut. (Kallio 2010, 34.)

Samassa artikkelissa Pusa katsoo tärkeäksi pelaajien muuttuneiden vaatimusten huomioimisen. Palvelujen pitäisi olla ammattimaisia, vaikka pelaajat eivät olekaan valmiita maksamaan ammattilaisten vaatimaa palkkaa. (Kallio 2010, 33–34.) Vaikka Pusa näkeekin liiton roolin merkittävänä golfin tulevaisuuden ja kehityksen kannalta, on hän kuitenkin sitä mieltä, että kunkin golfyhteisön kehittyminen on lopulta sen itsensä harjoituksilla (Pusa 2011).

Suomen golfin tilannetta laajemmin tarkasteltaessa Pusa katsoo puheen keskittyneen vääriin asioihin. Suomalaista golfkulttuuria verrataan usein Ruotsiin, jossa golfareiden määrä on lähtenyt ainakin näennäisesti laskuun. Golfkenttien omistus pohja on Suomessa ainutlaatuinen maailmassa, joten suomalaisia golfkäytäntöjä on turha verrata Ruotsin täysin erilaiseen toimintakulttuuriin. Muualla maailmassa laskusuhdanteet näkyvät golfkentillä jäsen- ja tapahtumakatona, kun Suomessa golfosakkeesta ei lama-aikanakaan luovuta helpolla, vaan pelaaminen jopa lisääntyy. (Pusa 2011.)

4.4 Vihti Golf

Jäsenmäärältään Suomen suurimman golfseuran Vihti Golf Club ry:n toiminnanjohtaja ja Vihti Golf Oy:n toimitusjohtaja Janne Uotila on ollut aktiivisena mukana sitoutumattomasta pelaamisesta käytävissä keskustelussa. Uotila on puhunut sitoutumattoman pelaamisen puolesta ja muistuttanut Suomen Golfliiton olevan normaali SLU:n (Suomen liikunta ja urheilu) alainen lajiliitto, jonka tehtävä ei ole puuttua yksittäisten golfosakeyhtiöiden toimintatapoihin. Niin golf- kuin muidenkin osakeyhtiöiden on toiminnassaan noudatettava Suomen lakeja – mukaan lukien osakeyhtiölakia – sen sijaan, että lajiliitto määrittäisi rajat yksittäisten yrittäjien toiminnalle. (Uotila 2011.)

Omiin osakas- ja jäsenpelaajiinsa sekä vieraspelaajiin Vihti Golf suhtautuu avoimesti. Kaikki green cardin suorittaneet golfarit ovat tervetulleita, sillä Vihdissä ei aiota Golfliiton suosituksestakaan asettaa tasoitusrajaa 36:een, vaan korkeammallakin tasoituksella pelaavat pelaajat ovat myös jatkossa tervetulleita. Korkeammalla tasoituksella pelaavista pelaajista ei ole aiheutunut erityisempiä ongelmia kentän toimivuuden, turvallisuuden tai pelin sujuvuuden kanssa, joten ainoa rajoitus, jonka kenttä asettaa, on yleisestikin käytössä oleva ryhmän suurin sallittu yhteistasoitus 110. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että samassa ryhmässä voi pelata korkeintaan kaksi vasta-alkajaa tai useampi kokeneempi pelaaja. Mikäli ongelmia kuitenkin jatkossa ilmenee, on Uotila valmis tekemään tarvittavia muutoksia tasoitusrajoihin. (Uotila 2011.)

Uotila uskoo osakkaille ja jäsenille tarjottavien lisäetujen olevan toisaalta hyödyksi, mutta näkee niissä myös haittapuolen. Liiallinen lisäetujen tarjoaminen voi hänen mielestään antaa kuvan varsinaisen tuotteen riittämättömyydestä. Vihti Golf ei aiokaan

tarjota jäsenilleen erinäisistä eduista koostuvaa "tilkkutäkkiä", vaan Uotila uskoo perustarjonnan olevan riittävä valtaosalle jäsenistöä: Suomen Golflehti, golfarin tapaturmavakuutus, opetuspalvelut, oikeus osallistua seurakilpailuihin ja toimikuntien toimintaan sekä tasoituksen ylläpito kuuluvat automaattisesti jokaiseen jäsenyyteen. Vihti Golf ei ole myöskään tehnyt yhteistyösopimuksia muiden kenttien kanssa. (Uotila 2011.)

Tulevana kautena green cardinsa Vihti Golfissa suorittaneet pelaajat saavat pelata koko kauden ilmaiseksi par 3 -harjoituskentällä. Uotila uskoo tämän helpottavan aloittelijoiden siirtymistä "isolle" kentälle. Harjoituskenttä auttaa vasta-alkajia varsinkin pelisujuvuuden ja sopivan käyttäytymisen oppimisessa. Riittävän ripeä pelinopeus, sujuva liikkuminen ja kentän kunnosta huolehtiminen ovat asioita, jotka ovat vaikeasti opetettavissa pelkällä range-harjoittelulla. Uudistetulla green card -ohjeistuksella Golfliitto pyrkii juuri sujuvan pelitavan opettamiseen lyöntitekniikan asemesta. Vihti Golfissa vastuun tuoreiden pelaajien kouluttamisesta on annettu täysin Vihti Golfakatemian vetäjälle Jarkko Raskille. (Uotila 2011.)

Uudistunut ohjeistus green cardin suorittamiseksi pyrkii tekemään golfin pelaamisesta miellyttävämpää heti alusta alkaen sen sijaan, että tuoreet pelaajat pelästyttäisiin hankalilla lyöntitekniikoilla. Uotilan mielestä golf erottuu monesta muusta lajista juuri niiden seikkojen osalta, jotka uusi green card -koulutus pyrkii ottamaan paremmin huomioon. Turvallisen pelaamisen varmistamiseksi pelaajan on jatkuvasti tarkkailtava ympäristöään pystyäkseen ennakoimaan ja huomioimaan itsensä ja muiden aiheuttamat vaaratilanteet. Lisäksi golfarin on huomioitava pelinopeus, sillä liian hidaskäyttö voi pilata kaikkien perässä tulevien kierroksen ja pahimmillaan koko loppupäivän aikataulun toisin kuin monessa muussa lajissa, jossa harrastaja on yksin vastuussa omasta tahdistaan. Kolmas golfin muista harrastuksista erottava tekijä on kentän kuluminen. Harvassa lajissa alusta kokee niin kovaa räsytystä kuin golfkenttä. Pelaaja voi normaalilla pelaamisella aiheuttaa pitkäaikaisia tuhoja kentälle, jos hän ei itse korjaa jälkiään välittömästi. (Uotila 2011.)

4.5 St. Laurence Golf

Lohjalle vuonna 1996 valmistuneessa, nykyisin 36-reikäisessä St. Laurence Golfissa korostetaan avainasiakkaiden etuja, mutta samalla aiemmin vain kentän omien pelaaji-

en ja näiden vieraiden käytössä olleet niin kutsutut prime time -ajat ovat jatkossa myös vieraspelaajien käytettävissä (Kenttäesittely – Pyhä Lauri. 2011; Tyry 2011). St. Laurencen toimitusjohtaja Markku Ignatius kertoo Teemu Tyryn internetartikkelissa pyrkivänsä saamaan jatkossa entistä useamman osakkeen aktiivipelaajien haltuun. Ignatius pyrkii saavuttamaan tavoitteensa luomalla lisäetuja omistajille sekä huolehtimalla kenttien ja palveluiden toimivuudesta. (Tyry 2011.)

St. Laurence Golfissa pyritään jatkossa entistä paremmin vaalimaan golfkulttuuria ja klubihenkeä pysyen kuitenkin kehityksessä mukana. Jäsenistölle touko-syyskuussa järjestettävät kuukausittaiset illanviettoon päättyvät yhteistapahtumat ovat yksi työkalu klubikulttuurin ja yhteishengen luomisessa ja säilyttämisessä. Ignatius pitää hyvää yhteishenkeä tärkeänä tekijänä golfyhteisöissä. Hän haluaa myös yhdistää perheitä ja helpottaa golfin aloittamisen vaikeutta antamalla osakkaille mahdollisuuden lunastaa junioripelioikeuden omalle lapselle tai lapsenlapselle 50 eurolla. (Tyry 2011.)

St. Laurencen kentät suunnitelleen Kosti Kurosen mukaan St. Laurenceen mahtuisi enemmänkin pelaajia, mitä myös Ignatius toivoo. Green fee -pelaajia pyritään saamaan lisää antamalla heille mahdollisuus pelata ilman aikarajoituksia. Ignatius näkee kuitenkin yhtenä haasteena pääkaupunkiseutulaisten houkuttelussa monella olevan vääristyneen mielikuvan, että St. Laurence on kauempana Helsingistä kuin se oikeasti onkaan. Vaikka pääkaupunkiseudun läheisyydestä löytyy lukuisia kenttiä, jotka kartalla näyttävät olevan St. Laurencea lähempänä, on tämä kuitenkin ajallisesti monia muita lähempänä. Turunväylää pitkin St. Laurenceen pääsee Munkkiniemestä puolessa tunnissa. (Tyry 2011.)

4.6 Green cardin myöntämiskäytännöistä

Oma ensikosketukseni golfiin tapahtui syksyllä 2003 ystävän opastuksella. Green cardini suoritin kesällä 2005. Ennen sitä pelailin par 3 -harjoituskenttiä lähinnä Vihti Golfissa ja Nurmijärven Golfklubilla. Vihdin par 3 -kentän reiät eivät aivan vastanneet täysimittaisen kenttien par 3 -reikiä, vaikka opettivatkin golfin monipuolisuutta ja edesauttoivat rakastumista lajiin olemalla helppo askel harjoitusalueen ja ”oikean” kentän välillä. Sen sijaan Nurmijärven kentällä tunsin pelaavani kuin ”oikealla” kentällä, mikä oli nuorelle golfarinalulle tärkeä kokemus. Vaikken Nurmijärven harjoituskenttää olekaan enää

vuosiin pelannut, muistelin sen reikien soveltuvan varsin hyvin täysimittaisellekin kentälle.

Ennen green cardin suorittamista pääsin myös pelaamaan Suur-Helsingin Golfin Luukin ja Lakiston kentille. Näistä ensiksi mainitulla pelasini ensimmäisen kierrokseni täysimittaisella kentällä ”mustana maanantaina”, jolloin kaikki halukkaat pääsevät pelaamaan. Kierros kesti kuutisen tuntia, ja muistelen käyttäneeni kentän selvittämiseen 172 lyöntiä – siis kaksi tuntia ja 85 lyöntiä enemmän kuin nykyään keskimäärin. Halusin oppia lyömään kunnolla ennen green card -koetta, joten varasin prola eli golfopettajalta ajan. Oppitunnin päätteeksi sain yllätyksekseni green cardin, koska paikalle sattunut yhteinen ystävämme suositteli sitä. Pron kysellessä vaadittavia tietoja, en osannut vastata juuri mihinkään. Liityin loppukauden ajaksi etäjäseneksi Nakkila Golfin, jossa en ikinä pelannut. Pääsin aloittelijan tasoituksellani kuitenkin pelaamaan haluamilleni kentille ja laskin tasoitukseni klubipelaajan tasolle 36:een.

Ainakin vielä kaudella 2010 kenen tahansa oli helppoa suorittaa green card, liittyä lähitai etäjäseneksi haluamaansa seuraan ja saada näin itselleen mahdollisuuden pelata missä tahansa. Vaikka suuri osa kentistä vaatii vieraspelaajilta korkeintaan tasoitusta 36, pääsevät suuremmallakin tasoituksella pelaavat kotikenttensä ulkopuolelle pelaamaan osakkaiden vieraina tai ostamalla esimerkiksi Supergolfin palveluita. Golfliitto suosittelee turvallisen ja sujuvan pelin nimissä kaikkien pelaavan omalla kotikentällään, kunnes on saavuttanut riittävät pelitaidot ja kokemuksen osoittavan tasoituksen 36 ennen vieraille kentille siirtymistä (Sitoutumattomat pelaajat. 2010, 4, 13).

Hill Side Golfin toimitusjohtaja Lassi Kiviniemi (2010) on huolissaan golfin aloittamiseksi vaadittavan green card -suorituksen muuttumisesta yhä kauemmaksi golfetiketin ja -taitojen opettamisesta. Parhaimmillaan green cardin voi saada liittymällä lyhyen opetuksen jälkeen ”opetuksen” tarjoaman kentän seuraan jäseneksi. Tällöin pelaajalta jää oppimatta pelaamisen sujuvuuteen, turvallisuuteen ja muiden huomiointiin liittyvät tärkeät taidot puhumattakaan itse pelitaidoista. Pelaaja on kyllä virallisesti kyvykäs pelaamaan, mutta ei käytännössä kykene riittävän hyvin huolehtimaan esimerkiksi pelinopeudestaan tai kentän kunnosta, mistä on haittaa muille pelaajille. Jokainen pelaaja on velvollinen korjaamaan vähintään omat jälkensä (kuten lyöntijäljet ja pallon alastu-

lojaljet väylillä, viheriöillä ja hiekkaesteissä), joita huolimattomasti ”koulutettu” pelaaja ei välttämättä edes ymmärrä huomioida.

4.7 Muita ajatuksia

Internetin keskustelupalstoilta sekä golfklubien terasseilta ja saunatiloista löytyy varmasti lukuisia ratkaisuehdotuksia ongelmaan. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon Golfpiste verkkokeskusteluissa ehdotettu nimimerkki Rauskin malli, jossa kiinteän green fee -hinnan päälle lisätään pelaajan tasoituksen verran euroja. Toisin sanoen, jos käytettäisiin ehdotettua kiinteää 20 euron hintaa, joutuisi tasoituksella 54 pelaava vasta-alkaja maksamaan $20 \text{ €} + 54 \text{ €} = 74 \text{ euroa}$ ja tasoituksella 10 pelaava oletettu aktiiviharrastaja saman laskuperiaatteen mukaan 30 euroa kierroksestaan. Perusteena tälle Rauski selittää isolla tasoituksella pelaavien pelaavan vähemmän ja pienellä tasoituksella pelaavien olevan aktiivisempia. Näin paljon pelaavat pienitasoitukselliset maksaisivat kokonaisuudessa saman verran kuin suurella tasoituksella pelaavat satunnaispelaajat. (Golfpiste.com keskustelut. 2010.)

Nimimerkki Rauskin teoria ei ole täysin aukoton, mikä ei välttämättä kevyessä keskustelussa aina ole tarkoituksaan. Aloitteleva pelaaja voi pelata hyvinkin paljon heti alussa ollessaan innoissaan uudesta harrastuksestaan – ilman mitään takeita siitä, että kykenisi laskemaan tasoitustaan pelimääräänsä vastaavalle tasolle. Sen sijaan moni kiireinen ihminen pelaa vain muutamia kierroksia vuodessa alle 20:n tasoituksella. Nimimerkki Rauskin ajatus on paitsi humoristinen, myös täysin utopistinen. Tuskin kukaan harkitsee sitä edes puolivahingossa oman kenttäyhtiönsä malliksi. Se on kuitenkin hyvä esimerkki siitä, kuinka aihe puhuttaa ja kiinnostaa ja että ratkaisu halutaan löytää. Pelaajia ei pitäisi kuitenkaan jaotella taitojensa mukaan, kuten P. G. Wodehouse kirjoittaa Kuolemattomissa golftarinoissaan (1926, 10): ”Sinä tunnet ja minä tunnen miehiä, jotka eivät koskaan ole pelanneet alle sadan ja jotka silti ovat klubin onnellisia ja hyödyllisiä jäseniä.”

5 Loppusanat

Ensimmäinen huomioni taustoja tutkiessani oli kenties se, että golfuutisointi ja muu tiedonvälitys on Suomessa vain muutamien ihmisten vastuulla. Suomen suurimpien

golflehtien kirjoituksista suurin osa on samojen henkilöiden kirjoittamia. Suomen Golf Digestissä sitoutumatonta pelaamista käsittelevistä jutuista vuonna 2010 suuri osa oli lehden päätoimittajan Teemu Tyryn kirjoittamia. Suomen Golflehdessä tekstit olivat niin ikään lähinnä päätoimittajan kirjoittamia. Lehden päätoimittaja Janne Tarmio on myös kustantanut ja suomentanut golfkirjallisuutta. Ehkäpä suomalainen golf kaipaisi laajempaa näkökulmaa, kun Helsingin Sanomissakin aihetta käsitelleet artikkelit olivat lähinnä toimittaja Riitta Koivurannan tekemiä.

Alkuperäinen näkemykseni sitoutumattomasta pelaamisesta muuttui jossain määrin työtä tehdessäni. Ajattelin sitoutumattoman pelaamisen olevan golfin tulevaisuus ja osakkuuden olevan välttämätön paha, jäännös menneestä. Edelleen pidän sitoutumatonta pelaamista tärkeänä osana suomalaista golfia myös tulevaisuudessa mutta se ei voi nousta osakepelaamista suuremmaksi tavaksi golfata. Niin pitkään kuin kentät ovat yksityisin varoin rakennettuja, tulee niiden rakentamisen maksavien ihmisten eli osakkaiden olla selkeästi etuoikeutettuja ainakin omalla kentällään.

Mielikuva osakkuudesta on heikentynyt viimeaikoina sitoutumattomasta pelaamisesta puhuttaessa. Ikään kuin osakkeen omistaminen estäisi pelaamisen missään muualla kuin omalla kentällä. Tämän vuoksi kenttien tulisi miettiä mielekkäitä yhteistyösopimuksia varsinkin lähikenttien kanssa, ja näin tehdä osakkaiden vieraspelaamisesta edullisempaa. Suomen Golfliitto ei enää aja osakkaiden etuja sen alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti. Sen sijaan Suomen golfkenttien yhdistys SGKY tekee hyvää työtä osakaspelaajien eduksi tarjoamalla näille edullisia mahdollisuuksia vieraspelaamiseen.

Sitoutumattomia pelaajia ei pitäisi nähdä missään määrin uhkana golfliiketoiminnan tulevaisuudelle. Golfkentät ovat edelleen itsenäisiä yrityksiä, jotka saavat itse määrittää oman tuotteensa. Esimerkiksi pelaamista Golf Sarfvikin hinnakkaalla päiväkohtaisella green feellä ja Vihti Golfin edullisella kierrosmaksulla ei yhdistä juuri mikään muu kuin peli itsessään. Kun eri kentät näin muodostavat laajan valikoiman erilaisia tuotteita, löytyy jokaiselle pelaajalle varmasti oma paikka suomalaisessa golfperheessä. Uskonkin kenttien profiloituvan entistä selkeämmin osakas- tai vieraspelaajakentiksi, tai joksikin siltä väliltä.

Sitoutumatonta pelaamista ei ole nähty uhkana ainoastaan liiketoiminnalle vaan myös golfkulttuurille ylipäätään. Sitoutumattomien pelaajien kuvitellaan olevan kuin kiertolaisia, jotka käyvät vain pelaamassa satunnaisia kenttiä ilman kunnioitusta golfin perinteitä kohtaan. Sitoutumattomalla pelaajalla, joka on etäjäsenenä kotoaan kaukana sijaitsevalla kentällä, ei ole yhtäläistä mahdollisuutta osallistua klubi- ja seuratoimintaan kuin omaan kenttäänsä voimakkaammin sitoutuneella pelaajalla. Tämän pelätään muurentavan golfille ominaista klubikulttuuria, jossa seuran jäsenet tuntevat toisensa ja viettävät aikaa kentän klubirakennuksessa ennen ja jälkeen kierroksen.

Yksityisten golfkenttien määritellessä oman tuotteensa ja täten oman pelaajakuntansa ei pelaajalle jää paljon muita vaihtoehtoja kuin sopeutua tilanteeseen ja valita itselleen sopiva tapa pelata joko sitoutuneena tai sitoutumattomana. Sitoutumattoman pelaajan oikeudet ovat useilla kentillä suppeammat kuin kentän omien osakkaiden. Kunnalliset golfkentät kaventaisivat eroja sitoutumattomien ja sitoutuneiden pelaajien välillä, kun jokainen halukas pääsisi pelaamaan samoilla ehdoilla. Ainoa pelaajia erottava tekijä olisi näin ollen pelitaidot, mikä tarkoittaa tasa-arvoisempaa ympäristöä jokaiselle. Kuitenkin mahdollista voisi olla myös se, että moni osakkeen omistava pelaaja ei haluaisi pelata kunnallisilla kentillä, koska oma osakekenttä tuntuu arvokkaammalta kunnalliseen kenttään verrattuna. Näin golfin elitistinen maine muuttuisi nykyisestä golfaajat yleisesti eliitiksi leimaavasta erottamaan kunnallisen kentän pelaajat yksityisen kentän pelaajista.

Lähteet

Ajo-ohje. 2011. Golfsarfvik Oy. [Http://golfpiste.com/sarfvikgolf/sarfvikgolf/?p=ajooohje](http://golfpiste.com/sarfvikgolf/sarfvikgolf/?p=ajooohje). Luettu 5.4.2011.

Aloittelijalle. 2010. Etiketti. Suomen frisbeeliitto. [Http://www.frisbeeliitto.fi/aloittelijalle/etiketti](http://www.frisbeeliitto.fi/aloittelijalle/etiketti). Luettu 21.12.2010.

Budjetti. 2010. Golf Talma Oy. Julkaistu 8.3.2010. [Http://www.golftalma.fi/uploads/GT%20Oy%20Budjetti%202010.pdf](http://www.golftalma.fi/uploads/GT%20Oy%20Budjetti%202010.pdf). Luettu 3.1.2011.

Ceder, Ilari 2010. Neliottelu Suomi-Ruotsi. Golf Digest Suomi (4), 122–124. Suomen Golfpiste Oy, Helsinki.

Etukortti. 2009. Suomen Golfkenttien yhdistys ry. [Http://etukortti.sporttisaitti.com/etukortti](http://etukortti.sporttisaitti.com/etukortti). Luettu 19.11.2010.

Etusivu. 2010. Suomen Golfkenttien yhdistys ry. [Http://www.sgky.fi](http://www.sgky.fi). Luettu 19.11.2010.

Fla. golf course worker hit by tee shot, dies. 2010. SirenServ, Inc. Julkaistu 26.11.2010. [Http://www.golf.com/golf/tours_news/article/0,28136,2033278,00.html?cid=feed-tours_news-20101126-2033278](http://www.golf.com/golf/tours_news/article/0,28136,2033278,00.html?cid=feed-tours_news-20101126-2033278). Luettu 28.11.2010.

Golfkenttäselvitys 2003. Oheisaineisto 6/1. Yleiskaavatoimikunta. Kaupunkisuunnittelu-yksikkö. Vantaan kaupunki.

Golfpiste.com keskustelut. 2010. Sitoutumattomuus ongelma ratkaistu yksinkertaisella matemaattisella kaavalla;). Suomen Golfpiste Oy. Julkaistu 18.11.2010. [Http://golfpiste.com/forum/posts.asp?tid=121397&lang=fi#254653](http://golfpiste.com/forum/posts.asp?tid=121397&lang=fi#254653). Luettu 19.11.2010.

Grönqvist, Laura 2010. Väriläiskä lavalla ja kentällä. Golf Digest Suomi (8), 36–39. Suomen Golfpiste Oy, Helsinki.

Grönqvist, Laura & Tyry, Teemu 2010. Kootut kotimaiset. Pay&play kenttä Hill Side Golfiin. Golf Digest Suomi (8), 17–20. Suomen Golfpiste Oy, Helsinki.

Hakola, Tero & Koivuranta, Riitta 2010. Golfmietintö puhuttaa verkossa. Helsingin Sanomat 29.9.2010.

Himos golf. 2010. HimosLomat. [Http://www.himoslomat.fi/ohjelmapalvelut/golf-2.html](http://www.himoslomat.fi/ohjelmapalvelut/golf-2.html). Luettu 3.1.2011.

Hinnasto. 2010. Espoo Ringside Golf Oy. [Http://golfpiste.com/kentat/erg/hinnasto/?seura=5408&lang=fi](http://golfpiste.com/kentat/erg/hinnasto/?seura=5408&lang=fi). Luettu 14.10.2010.

Hinnasto 2010. 2010. Hill Side Golf & Country Club Oy. [Http://www.hillsidegolf.fi/hinnastot](http://www.hillsidegolf.fi/hinnastot). Luettu 14.10.2010.

Hynttyyt yhteen Itä-Uudellamaalla 2010. Suomen Golflehti (2), 66. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Jäsenmaksut 2010 (sisältää pelioikeudet). 2010. Paloheinä Golf Oy. Päivitetty 13.6.2010. [Http://www.helsinki-citygolf.fi/hcg/jasenedut.htm](http://www.helsinki-citygolf.fi/hcg/jasenedut.htm). Luettu 14.10.2010.

Kallio, Kari 2010. Suomen golfyhteisö murroksessa. Fore! 10 (4), 28–41. Krook-Media Oy, Helsinki.

Kenttäesittely – Pyhä Lauri. 2011. St. Laurence Golf Oy. [Http://www.golfpiste.com/stlg/kentat/?seura=7736&p=kentta&kenttaid=103&lang=fi](http://www.golfpiste.com/stlg/kentat/?seura=7736&p=kentta&kenttaid=103&lang=fi). Luettu 5.4.2011.

Kenttälajennus. 2010. Hiekkaharju Golf 18-reikäiseksi. Tikkurilan Golfkeskus Oy. Julkaistu 31.8.2009. Etusivu > Laajennus > Uutisarkisto. [Http://www.hieg.fi](http://www.hieg.fi). Luettu 22.12.2010.

Kenttäopas & kisakalenteri 2010. 2010. Liite. Suomen Golflehti (1). Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Kiviniemi, Lassi 2010. Toimitusjohtaja. Hill Side Golf & Country Club Oy. Keskustelu 21.10.2010.

Knuuti, Janne 2009. Paloheinän uudistustyö toteutuu vihdoinkin. Suomen Golflehti (8), 65. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Knuuti, Janne 2010. Ringsidessa puhaltavat uudet tuulet. Suomen Golflehti (4), 62–64. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Knuuti, Janne & Lehtonen, Olli 2010a. Piccadilly. Arkkitehti haalarit niskassa Tapiola Golfin työmaalla. Suomen Golflehti (8), 18–22. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Knuuti, Janne & Lehtonen, Olli 2010b. Piccadilly. Viisi uutta väylää valmiina Paloheinässä. Suomen Golflehti (8), 18–22. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Koivuranta, Riitta 2010a. Golfelitismi nostaa päätään. Helsingin Sanomat 28.10.2010, B 6.

Koivuranta, Riitta 2010b. Golfliitto uudistaa green card -järjestelmäänsä. Helsingin Sanomat 21.11.2010, B 5.

Koivuranta, Riitta 2010c. Harrastus vain harvoille ja valituille? Helsingin Sanomat 28.10.2010, B 6.

Kokkinen, Matti 2010. Kapteeni. Hill Side Golf Club ry. EVP Kapteenin blogi. Päivitetty 15.12.2010. [Http://www.hillsidegolf.fi/26](http://www.hillsidegolf.fi/26). Luettu 20.12.2010.

Kultakortti. 2009. Suomen Golfkenttien yhdistys ry. [Http://etukortti.sporttisaitti.com/kultakortti](http://etukortti.sporttisaitti.com/kultakortti). Luettu 19.11.2010.

Kuntien asukasluvut aakkosjärjestyksessä. 2010. Väestörekisterikeskus. Päivitetty 30.11.2010. [Http://www.vaestorekisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/808C5717566D776DC22577F900332C8C/\\$file/20101130.htm](http://www.vaestorekisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/808C5717566D776DC22577F900332C8C/$file/20101130.htm). Luettu 20.12.2010.

Lakiston kenttäprojekti käynnistyy, pelitoiminnassa auki kentän takaysi. 2010. Suur-Helsingin Golf Oy. Julkaistu 2.8.2010. [Http://golfpiste.com/kentat/shg/arkisto/?p=arkisto&newsID=79075&lang=fi](http://golfpiste.com/kentat/shg/arkisto/?p=arkisto&newsID=79075&lang=fi). Luettu 22.12.2010.

Lehtonen, Olli 2010. MM-jalkapalloa golfkentällä. Suomen Golflehti (4), 26. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Liitto. 2010. Suomen Golfliitto ry. [Http://www.golf.fi/portal/golfliitto/liitto](http://www.golf.fi/portal/golfliitto/liitto). Luettu 17.11.2010.

Liity jäseneksi. 2010. Vihti Golf ry. [Http://www.vihtigolf.fi/golfklubi/liity_jaseneksi](http://www.vihtigolf.fi/golfklubi/liity_jaseneksi). Luettu 17.11.2010.

Listat. 2010. Golfin harrastajien määrä jatkoi kasvuaan. Suomen Golfpiste Oy. Julkaistu 6.10.2010. [Http://www.golfpiste.com/news/?newsID=81240&newstype=3&lang=fi](http://www.golfpiste.com/news/?newsID=81240&newstype=3&lang=fi). Luettu 22.12.2010.

Macintyre, Iain 2007. Edinburgh surgery and the history of golf, 367–371. Royal College of Physicians of Edinburgh. Julkaistu internetissä joulukuussa 2007. [Http://www.rcpe.ac.uk/journal/issue/journal_37_4/Macintyre.pdf](http://www.rcpe.ac.uk/journal/issue/journal_37_4/Macintyre.pdf). Luettu 22.12.2010.

Maksut. 2011. Golfsarfvik Oy. [Http://golfpiste.com/sarfvikgolf/pelaaminen/?p=maksut](http://golfpiste.com/sarfvikgolf/pelaaminen/?p=maksut). Luettu 5.4.2011.

Mikä on Supergolf? 2010. Supergolf Oy. [Http://www.supergolf.fi/pelioikeudet_info.jsp](http://www.supergolf.fi/pelioikeudet_info.jsp). Luettu 14.10.2010.

New Course. 2011. Golfsarfvik Oy. [Http://golfpiste.com/sarfvikgolf/kentat/?p=esittely2&kenttaID=94](http://golfpiste.com/sarfvikgolf/kentat/?p=esittely2&kenttaID=94). Luettu 5.4.2011.

Old Course. 2011. Golfsarfvik Oy. [Http://golfpiste.com/sarfvikgolf/kentat/?p=esittely&kenttaID=93](http://golfpiste.com/sarfvikgolf/kentat/?p=esittely&kenttaID=93). Luettu 5.4.2011.

Peltoniemi, Antti 2010. Kuumen golfkesän jälkeen. Suomen Golflehti (7), 98. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Purontakanen, Aki 2010. Rangen Lumo. Suomen Golflehti (5), 42–45. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Pusa, Rauno 2011. Toimitusjohtaja. Golfsarfvik Oy. Sähköpostihaastattelu 28.3.2011.

Sitoutumattomat pelaajat. 2010. Työryhmän kirjallinen loppuraportti. Suomen Golfliitto ry.

Stirk, David 1999. Golfin historia. Suom. Saarinen, Päivi. Recallmed Oy, Nurmijärvi.

Suomen Golfin strategia 2020 2010. Suomen Golfliitto ry.

Supergolfin edulliset pelioikeuspaketit kaudelle 2010. 2010. Supergolf Oy.
[Http://supergolf.fi/tuotteet.jsp?productGroupID=15](http://supergolf.fi/tuotteet.jsp?productGroupID=15). Luettu 18.11.2010.

Tarmio, Janne 2010a. Hyviä ja huonoja asioita. Suomen Golflehti (8), 3. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Tarmio, Janne 2010e. Kunnat golfin apuna. Suomen Golflehti (7), 22–26. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Tarmio, Janne 2010b. Liittovaltuuston syyskokous maltillisesti läpi. Suomen Golfliitto ry. Päivitetty 21.11.2010. [Http://www.golf.fi/portal/uutiset/uutiset?bid=9370&vid=37](http://www.golf.fi/portal/uutiset/uutiset?bid=9370&vid=37). Luettu 3.1.2011.

Tarmio, Janne 2010c. Ruotsalaisseuroille uusia vapauksia green card -käytäntöihin. Suomen Golfliitto ry. Päivitetty 22.11.2010. [Http://www.golf.fi/portal/uutiset/uutiset?bid=9376&vid=37](http://www.golf.fi/portal/uutiset/uutiset?bid=9376&vid=37). Luettu 3.1.2011.

Tarmio, Timo 2009. Hirvensalon Golf – jokamieskenttä lähellä Turun keskustaa. Suomen Golflehti (7), 63. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Tarmio, Timo 2010d. Golf vahvassa myötäisessä Euroopassa. Suomen Golflehti (6), 74–75. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

The R&A. R&A Championships Limited. [Http://www.randa.org/en/RandA.aspx](http://www.randa.org/en/RandA.aspx). Luettu 22.12.2010.

Tilander, Lassi. Suomen golfin historiaa. Suomen Golfhistoriallinen Seura. [Http://www.sghs.fi/historia_suomi.html](http://www.sghs.fi/historia_suomi.html). Luettu 22.12.2010.

Tilander, Lassi 2010. Blogit. Tilander tuulettaa. Kyllä meitä vihataan... Julkaistu 23.11.2010. [Http://golfpiste.com/blog/index.asp?p=blog&subpage=post&action=read&tid=1&pid=735](http://golfpiste.com/blog/index.asp?p=blog&subpage=post&action=read&tid=1&pid=735). Luettu 5.1.2011.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Tyry, Teemu 2010c. Halpapelajaat kuin vapaamatkustajia. Golf Digest Suomi (2), 65–68. Suomen Golfpiste Oy, Helsinki.

Tyry, Teemu 2010a. Tulevaisuuden golfvaikuttaja? Golf Digest Suomi (7), 68–72. Suomen Golfpiste Oy, Helsinki.

Tyry, Teemu 2010b. Älä johda meitä harhaan Antti! Golf Digest Suomi (7), 10. Suomen Golfpiste Oy, Helsinki.

Tyry, Teemu 2011. St. Laurence – kokeilemisen arvoinen. Julkaistu 24.3.2011. [Http://golfpiste.com/uutiset/?newsid=83653&lang=fi](http://golfpiste.com/uutiset/?newsid=83653&lang=fi). Luettu 5.4.2011.

Tyry, Teemu & Grönqvist, Laura 2010. Rajoitukset vs. valinnanvapaus. Golf Digest Suomi (7), 27–32. Suomen Golfpiste Oy, Helsinki.

Uotila, Janne 2011. Toimitusjohtaja. Vihti Golf Oy. Sähköpostihaastattelu 26.2.2011.

Uusimmat keskustelut. 2010. Yleistä. Suomen Golfpiste Oy.
[Http://golfpiste.com/forum/topics.asp?cid=1&lang=fi](http://golfpiste.com/forum/topics.asp?cid=1&lang=fi). Luettu 18.11.2010.

Uutiset – Arctic Golf Finland. 2010. Tietoa kentän laajennustyön etenemisestä. Julkaisu 10.9.2010. [Http://www.golf.fi/portal/seurat_ja_kentat/seurat/arctic_golf_finland?bid=9157&vid=118](http://www.golf.fi/portal/seurat_ja_kentat/seurat/arctic_golf_finland?bid=9157&vid=118). Luettu 22.12.2010.

Valley Course 2011. 2010. Hill Side Golf & Country Club Oy.
[Http://www.hillsidegolf.fi/valley](http://www.hillsidegolf.fi/valley). Luettu 22.12.2010.

Valta, Aleksis 2010. Terveisiä Golfliitosta. Koko kansan liikunta- ja urheiluharrastus. Suomen Golflehti (8), 16. Finnish Golf Consulting Oy, Helsinki.

Verotusohje yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille. 2007. Verohallitus.

Wodehouse P. G. 1990 (1926). Kuolemattomia golftarinoita. Menestyksen salaisuus. Suom. Tarmio, Janne. 2. painos. Viestintä Tarmio Oy, Espoo.